

POHJOLA NORDEN

POHJOLA-NORDENIN LEHTI
POHJOLA-NORDENS TIDSKRIFT
1/24

LIITY
JÄSENEKSI
BLI MEDLEM
25 €

Krista Kosonen:

**Uusi kieli
tuo uusia
ulottuvuuksia**

**Gemensamma
byggregler
i Norden**

100
POHJOLA
NORDEN

Tervetuloa Punaisille laivoille

Viking Line vie mukavasti risteilylle Tukholmaan ja Tallinnaa, laivalomaa voi myös viettää käymättä maissa. Lähdä virkistymään merimaisemiin Suomenlahdelle nauttien Itämeren parhaasta viihteestä ja keittiöstä. Ostoksissa säästät jopa 40 % maahintoihin verrattuna!

Hyödynnä Pohjola-Nordenin jäsenhinnat ja varaa matkasi:
vikingline.fi/edut/pohjola-norden

Välkommen ombord på de Röda båtarna

Med Viking Line kryssar du bekvämt till Stockholm och Tallinn, du kan också resa utan att stiga i land. Kryssa ut på Finska viken och njut av Östersjöns bästa underhållning och mat. I våra Sjöbutiker sparar du upp till 40 % mot rekommenderade priser i land!

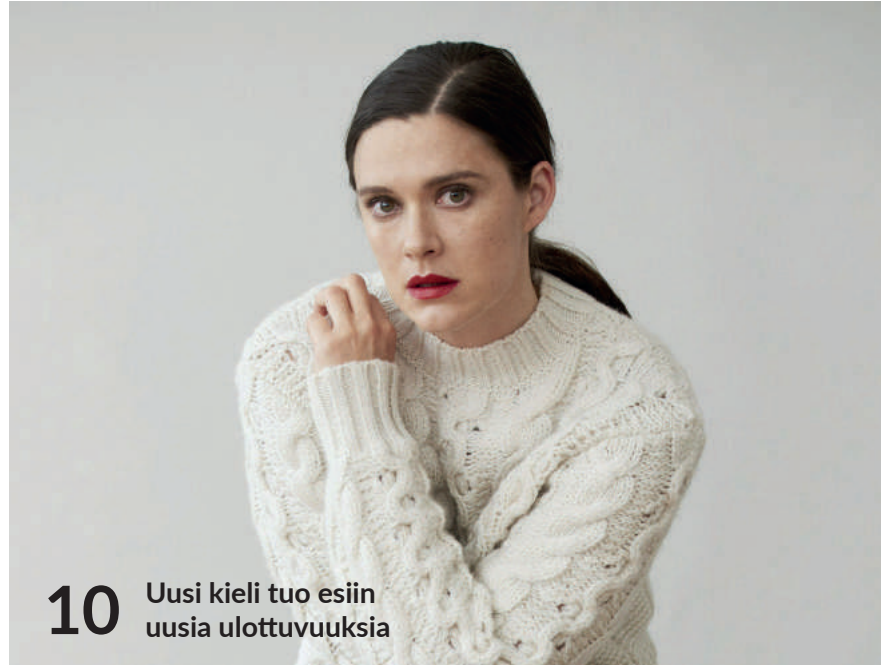
Utnyttja Pohjola-Nordens medlemspriser och boka din resa på:
vikingline.fi/formaner/pohjola-norden

VIKING LINE

28 Rán Flygenring tutkii maailmaa kertomalla tarinoita

Pääkirjoitus Ledare.....	4
Nya tag minst 100 år framöver	6
Uusi alku seuraavaksi 100 vuodeksi.....	7
Norden-yhdistysten onnittelut.....	8
Uusi kieli tuo esiin uusia ulottuvuuksia.....	10
Suurlähetystöt.....	13
Pohjola vuonna 2030 ja eteenpäin.....	18
Norden år 2030 och framåt.....	20
Gemensamma byggregler i Norden – utopi eller verklighet?	22
Rán Flygenring tutkii maailmaa kertomalla tarinoita	28
Pohjola-Nordenin Nuorisoliiton keväiset kuulumiset.....	32
A Stronger Nordic Youth Movement.....	33
Pohjola – yhdessä enemmän	34
Yhdistyksissä ja alueilla tapahtuu.....	36
Liity jäseneksi Bli medlem.....	45
Kielikahvilat Språkcafé.....	46

10 Uusi kieli tuo esiin uusia ulottuvuuksia

22 Gemensamma byggregler i Norden – utopi eller verklighet?

POHJOLA-NORDEN AIKAKAUSLEHTI / TIDSKRIFT, ISSN 1456-7644 (painettu) ISSN 1799-781X (verkkojulkaisu)
 Päätoimittaja / Chefredaktör: Micaela Röman, Toimitussihteeri / Redaktionssekreterare: Susan Neffling,
 Osoite / Adress: Topeliuksenkatu 20 / Topeliusgatan 20, 00250 Helsinki / Helsingfors, pn@pohjola-norden.fi,
 www.pohjola-norden.fi, Ilmoitusmyynti / Annonnsförsäljning: pn@pohjola-norden.fi, Ulkoasu ja taitto / Layout och
 ombrytning, Grano, 1/2025 ilmestyy maaliskuussa / utkommer i mars. Kannen kuva / Omslagsbild: Elina Simonen
 / Lehtikuva, Pohjola-Norden ry:n jäsenlehti. Pohjola-Norden rf:s medlemstidning.

Rohkeasti katsottava tulevaisuutta kohti

Micaela Röman, Pohjola-Nordenin pääsihteeri

Sata vuotta pohjoismaista yhteistyötä. Kunnioitus on suuri, kun kirjoittaa nuo sanat. Ajatukset vievät 1920-luvulle, niihin kansalaisiin, jotka sodanjälkeisessä Suomessa halusivat, jaksoivat ja kykenivät näkemään omien haasteidensa ja huoliensa yläpuolelle. Suomalaisiin, jotka ymmärsivät, miten tärkeää oli luoda siltoja ja yhteyksiä pohjoismaisiin naapureihimme ja tästä syystä perustivat Pohjola-Nordenin liittyäkseen muiden pohjoismaisten Norden-yhdistysten joukkoon.

Pohjola-Norden on sadan vuoden ajan vaalinut paitsi pohjoismaista yhteistyötä myös yhteisiä pohjoismaisia arvojamme. Toimintamme perustuu edelleen näihin arvoihin: tasa-arvo, demokratia, avoimuus, kunnioitus, koulutus, kestävä kehitys ja oikeudenmukaisuus. Yhteiset, pohjoismaiset työmarkkinat, vapaa liikkuvuus ja kansalaisten yhteisöllisyys, näiden merkitys on tänä päivänä mahdollisesti vieläkin tärkeämpää kuin silloin, kun yhdistys perustettiin.

Sadan vuoden aikana maamme historiaa on sävyttänyt nousut ja laskut. Suomi joutui osallistumaan toiseen maailmansotaan, jonka aikana Pohjola-Norden, vaikkakin

vaatimattomasti, jatkoi toimintaansa. Pohjola-Norden ja sen jäsenet ja aktiivit olivat tärkeä osa kehitystä, joka alkoi toisen maailmansodan jälkeen; yhdistyksen ja jäsenten kontaktit muihin pohjoismaisiin maihin vaikuttivat merkittävästi siihen, miten maamme jälleen rakentui.

Viime vuosien kehitys on ollut nopeaa ja ei aina positiivista. Nykyinen maailmanpoliittinen tilanne on johtanut siihen, että hyvien suhteiden luominen ja ylläpito naapurimaidemme kanssa, myös siviiliväestön keskuudessa, on entistä tärkeämpää. Vastuu siltojen

rakentamisesta, Suomeen ja Suomesta, on jaettu vastuu Pohjola-Nordenin, sen paikallisyhdistysten ja jäsenten välillä.

Vuonna 1945 jäsenlehdessämme kirjoitettiin seuraavasti: *”Samalla meidän on rohkeasti katsottava tulevaisuutta kohti. Yhdistyksemme on kehityttävä todella huomattavaksi tekijäksi pohjoismaisessa yhteistyössä.”*

Jäsenmäärän ylläpitäminen ja kasvattaminen on haaste useimmille liitoille ja yhdistyksille, myös Pohjola-Nordenille, maamme ainoalle kansalaisjärjestölle, jonka päätehtävänä on ylläpitää ja kehittää pohjoismaista yhteistyötä. Jotta voimme taata toiminnan jatkuvuuden ja olla osa maailman integroiduinta aluetta, meidän on rohkeasti katsottava tulevaisuutta kohti.

Sisäisen yhteistyön kehittämisen ohella on tärkeää, että Pohjola-Norden määrätietoisesti tavoittaa asemaa asian tuntijaorganisaationa, että olemme todella huomattava tekijä pohjoismaisessa yhteistyössä. Olemme linkki kansalaisten ja viranomaisten välillä, olemme organisaatio, joka puhuu pohjoismaalaisten puolesta. Uusien jäsenten tuominen toimintaamme edellyttää näkyvyyttä julkisessa keskustelussa ja viestimme on oltava selkeä; ohi omien haasteidemme ja huolimme, teemme jatkossakin työtä pohjoismaisen yhteistyön ja yhteisöllisyyden eteen.

Siksi peruskivessämme, jonka varaan rakennamme seuraavat sata vuotta, on kaiverrettu sanat *Edunvalvonta ja vaikuttavuus*.

Dagens världspolitiska läge har lett till att vikten av nära och goda förhållanden till våra nordiska grannländer också på civil nivå är viktigare än någonsin.

Vi bör djärvt spana framåt i tiden

Micaela Röman, generalsekreterare för Pohjola-Norden

Hundra år av nordiskt samarbete. Vördnaden är stor då man skriver de orden. Tankarna går till 1920-talet, till de finländare som i ett efterkrigstida Finland hade vilja, ork och kapacitet att se bortom sina egna utmaningar och bekymmer. Finländare som insåg vikten av att knyta nära band till våra nordiska grannländer och grundade Pohjola-Norden för att göra Norden-föreningarna i de övriga nordiska länderna sällskap.

Pohjola-Norden har under hundra år värnat om inte bara det nordiska samarbetet, utan också om våra gemensamma nordiska värderingar. Vår verksamhet bygger än i dag på dessa byggstenar, jämlikhet, demokrati, öppenhet, respekt, bildning, hållbar utveckling och rättvisa. Betydelsen av en gemensam nordisk arbetsmarknad, fri rörlighet och civil gemenskap är om möjligt än viktigare idag än det var vid grundandet av föreningen.

Hundra år i vårt lands historia kantas av toppar och dalar. Finland tvingades ta del av ytterligare ett världskrig under vilket Pohjola-Norden, om än på sparlåga, fortsatte sin verksamhet. Pohjola-Norden och dess medlemmar och aktiva var en viktig del av den utveckling som tog fart efter andra världskriget, föreningens och medlemmarnas kontakter till de övriga nordiska länderna spelade en viktig roll i hur vårt land tog sig på fötter igen.

Utvecklingen de senaste åren har varit snabb och inte alltid positiv. Dagens världspolitiska läge har lett till att vikten av nära och goda förhållanden till våra nordiska grannländer också på civil nivå är viktigare än någonsin.

Vikten av att bygga broar till och från Finland är ett ansvar som bärs tillsammans av Pohjola-Norden och våra lokalföreningar och medlemmar.

År 1945 skrevs följande ord i vår medlemstidning; *”Samtidigt böra vi djärvt spana framåt i tiden. Vår förening bör utvecklas till en organisation, som i det nordiska samarbetet utgör en verkligt effektiv och betydande faktor.”*

Att fortsatt hålla medlemsfältet brett är en utmaning för de flesta förbund och föreningar, också för Finlands enda medborgarorganisation vars huvuduppgift är att främja det nordiska samarbetet. För att garantera en fortsatt verksamhet för den mest integrerade regionen i världen måste vi, precis som år 1945, djärvt spana framåt i tiden.

Jämte en utveckling av det interna samarbetet är det viktigt att Pohjola-Norden på alla nivåer återtar sin roll som sakkunnigorganisation, att vi på alla nivåer är en verkligt effektiv och betydande faktor. En faktor på det lokala planet, på det nationella planet och i den nordiska gemenskapen. En länk mellan medborgarna och myndigheter, en organisation som för nordbornas talan.

Att locka också nya medlemmar till vår verksamhet kräver synlighet i de offentliga rummen, det att medborgare upplever och känner att vi tillsammans arbetar för något större än egna utmaningar och bekymmer, att vi arbetar för ett gemensamt Norden. Därför står det i den grundsten vi bygger våra kommande hundra år på inrättat *Intrassebevakning och påverkan.*

Nya tag minst 100 år framöver

Christel Liljeström, Sibbo
Vice ordförande, Pohjola-Norden rf och Pohjola-Nordens stödstiftelse sr

En tung period inom Pohjola Norden r.f:s historia börjar gå mot sitt slut. Nu gäller det att fokusera på framtiden. Ett bättre avstamp för det än föreningens 100-årsjubileum kan man väl inte tänka sig.

Jag hade glädjen att fungera som mötesordförande då Pohjola-Nordens Ungdomsförbund samlades till vårmöte. Unga, kunniga och fokuserade människor. I samband med vårmötet höll de även ett seminarium kring "Fred och säkerhet i Norden" som engagerade deltagarna. Lättillgängligt var det i och med det vardagliga språket och streamen av diskussionen. Mera sådant!

Även besöket på "Nordiskt gästabad" i Esbo och rapporter från de andra orterna där gästabad arrangerades, har piggat upp mig. Vår medlemskår känner gemenskap och är starkt engagerade i det nordiska.

Förbundet ska naturligtvis ta fasta på detta engagemang. Vi ska skapa förutsättningar för en alltmer integrerad samverkan i Norden. Därför är det ganska självklart att vi just detta år väljer att lyfta upp betydelsen av vänortssamarbete. Goda nordiska kontakter kan vi aldrig ha för många av i det personliga eller föreningsaktiva livet. Vi behöver träffas och vi behöver umgås över landsgränserna.

Föreningarna har en lång tradition av detta. Resor till de andra nordiska länderna är ofta föreningens höjdpunkt under året. Man reser och tar del av något kulturellt eller annat intressant på besöksorten. Jag vill dock understryka hur viktigt det är att också koppla det besöket med att även träffa lokala nordister. Har ni kontakter från tidigare är det mycket lätt att återknyta. Det kanske känns lite obekvämt om man inte har den kontakten från förut men våga ändå sända ett mejl till lokala föreningens ordförande och föreslå en "fika". Tänk på saken från denna vinkel: hur glad skulle inte din förening bli över att bli kontaktad om en norsk, svensk, isländsk eller dansk förening som skulle berätta att de besöker din ort och vill träffas. Sträck ut din hand och jag lovar att en annan nordist tar emot den.

Många kommuner har börjat se över sitt nätverk av vänorter. Kanske sättet att träffas på inte känns så givande i

Christel Liljeström, Sibbo

dessas tider då allting mäts i effektivitet? Här har vi föreningar en viktig roll. Berätta för de kommunala beslutsfattarna om betydelsen av att se och lära av varandra. Hjälptill med de praktiska arrangemangen och hjälp till med att konkret skapa kontakter.

Vi inom Norden delar en viktig gemensam värdegrund från vilket det ska vara lätt att skapa nytta även för den kommunala verkligheten. Idrott och kultur är självklara fält där vi kan träffas och berika varandra men även småbarnsfostran, utbildning och ungdomsarbete är sektorer där samarbete bär frukt. Såväl för de som har ansvar för verksamheten som för dem som deltar i den.

Själv vet jag med säkerhet att tanken på att våra åldringar skulle få ha en egen cognacsflaska i sitt nattduksbord kom från Danmark och tanken att man redan i planläggningen skulle inkludera ridstigar kom från Sverige. Och faktiskt var det på en kommunal vänortsträff jag hade min allra första el-bils upplevelse i en kommun där hemvården körde med el-bilar. Saker som nu känns självklara men som då var främmande i vårt land. Man kan plocka med sig hem guldkorn från varje besök i annat nordiskt land.

Låt vårt 100:e jubileums år bli ett år då vi träffas och knyter kontakter.

Uusi alku seuraavaksi 100 vuodeksi

Christel Liljeström, Sipoo
Varapuheenjohtaja, Pohjola-Norden ry ja Pohjola-Nordenin tukisäätiö sr

Raskas ajanjakso Pohjola-Norden ry:n historiassa alkaa lähestyä loppuaan. Nyt on aika keskittyä tulevaisuuteen. Ja voisiko edes kuvitella parempaa lähtökohtaa kuin yhdistyksen 100-vuotisjuhla?

Minulla oli ilo toimia kokouspuheenjohtajana, kun Pohjola-Nordenin Nuorisoliitto kokoontui kevätkokoukseen. Nuoria, osavia ja määrätietoisia ihmisiä. Kevätkokouksen yhteydessä he pitivät myös seminaarin aiheesta ”Rauha ja turvallisuus Pohjolassa”, joka innosti osallistujia. Keskustelua oli helppoa seurata, sillä kieli oli hyvällä tavalla arkista ja se myös striimattiin. Lisää tällaista!

Myös vierailu Pohjolan pidoissa Espoossa sekä terveiset muista kaupungeista, joissa juhlaillallisia järjestettiin, piristivät mieltäni. Jäsenistömme tuntee yhteenkuuluvuutta ja on vahvasti sitoutunut pohjoismaiseen asiaan.

Liiton on tietenkin tartuttava tähän sitoutumiseen. Luomme edellytyksiä yhä tiiviimmälle yhteistyölle Pohjoismaissa. Siksi on melko itsestään selvää, että valitsemme juuri tänä vuonna korostaa ystäväkuntayhteistyön merkitystä. Hyviä pohjoismaisia kontakteja ei voi koskaan olla liikaa henkilökohtaisessa elämässä tai yhdistystoiminnassa. Tarvitsemme tapaamisia ja yhdessäoloa yli maarajojen.

Yhdistyksillä on pitkä perinne tässä asiassa. Matkat muihin Pohjoismaihin ovat yhdistyksille usein vuoden kohokohta. Matkustetaan ja osallistutaan johonkin kulttuuriseen tai muuhun kiinnostavaan vierailupaikkakunnalla. Haluan kuitenkin korostaa, kuinka tärkeää on myös yhdistää vierailu paikallisten pohjoismaalaisten tapaamiseen. Jos on jo luotuja yhteyksiä, on hyvin helppoa ottaa yhteys uudelleen. Se voi tuntua hieman epämukavalta, jos et ole aiemmin ollut yhteydessä, mutta uskalla silti lähettää sähköpostia paikallisen yhdistyksen puheenjohtajalle ja

”

Valitsemme juuri tänä vuonna korostaa ystäväkuntayhteistyön merkitystä. Hyviä pohjoismaisia kontakteja ei voi koskaan olla liikaa henkilökohtaisessa elämässä tai yhdistystoiminnassa. Tarvitsemme tapaamisia ja yhdessäoloa yli maarajojen.

ehdottaa ”kahvittelua”. Mieti asiaa tältä kannalta: kuinka iloisia yhdistyksessäsi oltaisiin, jos norjalainen, ruotsalainen, islantilainen tai tanskalainen yhdistys ottaisi yhteyttä ja kertoisi, että he vierailevat kaupungissasi ja haluavat tavata. Ojenna kätesi ja lupaan, että toinen pohjoismaalainen ottaa siitä kiinni.

Monet kunnat ovat alkaneet tarkastella ystäväkuntaverkostojaan uudelleen. Ehkä tapa tavata ei tunnu niin antoisalta näinä aikoina, jolloin kaikkea mitataan tehokkuudella? Tässä meillä yhdistyksillä on tärkeä rooli. Kerrotaan kuntapäätäjille siitä merkityksestä, joka kohtaamisilla on. Autetaan käytännön järjestelyissä ja autetaan konkreettisesti luomaan yhteyksiä.

Me Pohjolassa jaamme tärkeän yhteisen arvopohjan, jonka pohjalta kuntayhteistyönkin tulisi olla helppoa. Urheilu ja kulttuuri ovat itsestään selviä alueita, joilla voimme tavata ja rikastuttaa toisiamme, mutta myös varhaiskasvatus, koulutus ja nuorisotyö ovat aloja, joilla yhteistyö kantaa hedelmää. Sekä niille, jotka vastaavat toiminnasta, että niille, jotka osallistuvat siihen.

Itse tiedän varmasti, että ajatus siitä, että ikääntyneet saisivat pitää omaa konjakkipulloa yöpöydällään, tuli Tanskasta ja ajatus siitä, että jo kaavoitukseen tulisi sisällyttää ratsastusreitit, tuli Ruotsista. Ja itse asiassa se oli kunnallinen ystävyyskuntatapaaminen, jossa sain ensimmäisen sähköautokokemukseni, sillä kunnan kotihoito käytti sähköautoja. Asioita, jotka nyt tuntuvat itsestään selviltä, mutta jotka olivat vieraita maassamme silloin. Jokaisesta vierailusta toiseen Pohjoismaahan voi poimia kotiin kultahippuja.

Tehdään 100-vuotisjuhlavuodestamme vuosi, jolloin tapaamme ja luomme kontakteja.

Grattis Pohjola-Norden 100 år!

Norge lover å holde blikket på målet om et integrert Norden. Gratulerer med jubileet, Pohjola-Norden!

Gjennom 100 år har vi oppnådd mye sammen, og det er god grunn til å feire! Sammen har vi tilrettelagt for at 100 000-vis av personer har fått personlige møter med folk fra nabolandene, gjennom skole- og jobbutveksling, vennskapstreffer og journalistreiser for å nevne noe. Vi har løftet den nordiske fanen høyt, opprettet Nordens dag i 1936 og sikret Norden en plass i undervisningen i skolen. Foreningene Norden har arbeidet for å fjerne passtvangen, harmonisere sosiallovgivning, unngå dobbeltbeskatning, likebehandle nordiske borgere og etablere faste parlamentarikermøter. En rekke saker har blitt gjennomført, og andre arbeider vi fortsatt for.

Foreningene står sammen i en ny tid for Norden

I relasjoner som er så tette som de nordiske, er det lett å ta hverandre for gitt. Foreningene Norden

Norden går nå sammen inn i en ny tid. Vårt arbeid har aldri vært viktigere. Russlands angrep på Ukraina endret den nordiske sikkerhetspolitikken, og det er ikke lenger noen som tviler på hvor viktig Norden som enhet er. For å være en trygg region, trenger vi tillitsfulle relasjoner internt. Det bidrar Pohjola Norden til, det bidrar alle Foreningene Norden til.

Flere får øynene opp for at felles, grensekryssende løsninger er mulig, innen infrastruktur, næringsutvikling i nord, studieopptak, eID, mediesamarbeid og sikkerhetspolitikk. La oss sammen bidra til at Norden løfter blikket og ser hvor mye vi har å tjene på å stå sammen. Norden består av små stater hver for seg, men utgjør sammen en region med rundt 28 millioner borgere og en økonomi tett på verdens ti største.

Foreningen Norden Norge takker for godt samarbeid gjennom 100 år! Måtte det bli mange, mange flere! Gratulerer så mye med jubileet, Pohjola-Norden!

Nordisk Sommerlejr i Hillerød 2023.

Kære Pohjola-Norden,

Stort tillykke med den store dag, 100 år, der er ikke mange der bliver så gamle!

Men I, og vi, bygger også på noget helt fundamentalt nemlig erkendelsen af, at vores lande står stærkere i fællesskab.

Kendskab giver

venskab, med den tanke blev Foreningen NORDEN i Danmark skabt i 1919, og med denne tanke kom Finland også med i familien i 1924. Igennem nu 100 år har vi sammen kæmpet for relationer og forståelse imellem vores lande. Fri bevægelighed i Norden, fælles uddannelsesmuligheder, et integreret arbejdsmarked og meget mere er blot nogle af de ting vi har lykkedes med – alt sammen til gavn for vores fælles region.

Men samarbejdet slutter ikke her. De næste hundrede år bliver mindst lige så spændende. I en digital tidsalder hvor møder mellem mennesker let kan klares digitalt, har vi sammen en kæmpe opgave. For ægte relationer mellem mennesker, de relationer der giver *kendskab* og *venskab*, er ikke noget man "bare" kan klare via et teams link. Vi skal i fremtiden arbejde på at facilitere endnu flere møder mellem mennesker. *Nordiske lejrskoler* for børn og unge, *venskabsforeninger* der mødes, *litteraturrejser*, *folkelige træf* og meget mere – det skal være med til, at løfte vores venskaber ind i fremtiden.

Vores løfte til Pohjola-Norden er at hjælpe med denne rejse. Fortsat at udvikle og facilitere mødesteder for vores medlemmer og for befolkningerne i vores lande – for som vi sagde for mere end 100 år siden...

Kendskab giver venskab!

Rigtig hjertelig tillykke med den runde fødselsdag,

Foreningen Norden i Danmark

Språkkurs på Åland sommaren 2023.

hälsningar till er när ni firar 100 år. Grattis på födelsedagen!

Genom åren har Pohjola-Norden växt och blomstrat i vår nordiska familj tack vare medlemmarnas och personalens engagemang, hårda arbete och viljan att göra Pohjola-Norden, tillsammans med resten av föreningarna Norden och de nordiska länderna, en del av den mest integrerade delen av världen.

Kära medlemmar och personal i Pohjola-Norden.

Vi från Föreningen Norden på Åland vill framföra våra varmaste gratulationer och

Må våra föreningar fortsätta utvecklas för att möta framtiden och ha en positiv inverkan på samarbetet i Norden! Må våra föreningar fortsätta förändra Norden till en bättre plats att leva på! Låt oss också vid detta speciella tillfälle fira Nordens längsta vänortskedja i vilken PohjolaNorden Kangasala är och har varit en viktig länk i kedjan.

Vårt födelsedagslöfte till er är att fortsätta ordna språkkurs för finskspråkiga gymnasister som vill förkovra sig i svenska.

Tillsammans är vi starkare!

Vi önskar er framgång, tillväxt och kamratskap,
Föreningen Norden på Åland r.f.

Nordkalottkonferensen i Boden 2022.

Vi ser fram emot 100 nya år av samarbete!

Vi i Föreningen Norden Sverige vill framföra våra varmaste gratulationer till 100-åringen Pohjola-Norden. Samarbete och starka band mellan Sverige och Finland har en lång historia och en ljus framtid. Det är tillsammans som vi bäst kan möta våra gemensamma utmaningar.

Vårt födelsedagslöfte är att bygga vidare på vårt samarbete kring Nordkalottkonferensen som våra föreningar har genomfört ända sedan 1960-talet. Tillsammans kan vi utveckla konferensen till en plats där nya generationer får möjlighet att mötas och samtala om viktiga framtidsfrågor för vår region - i minst hundra år till.

Samhörigheten mellan våra länder och föreningar är stark och tillsammans vill vi fortsatt stärka samarbetet och arbeta för fler möten, dialoger och samarbeten över gränserna i Norden i framtiden.

Josefn Carlring
Generalsekreterare
Föreningen Norden Sverige

Photo by Marc Zimmer on Unsplash

Kære venner fra Foreningen Norden i Finland.

I anledning af Foreningen Nordens 100-års jubilæum ønsker vi fra Foreningen Norden på Færøerne at sende jer vores hjerteligste hilsner og varmeste lykønskninger.

I disse historiske tider, hvor samarbejde og forståelse på tværs af grænser er mere vigtigt end nogensinde før, ønsker vi at udtrykke et fødselsdagsløfte for de kommende 100 år til søsterforeningerne: Lad os sammen fortsætte med at styrke integrationen af vores nationer og vores folk, fremme kulturelt samarbejde, beskytte vores miljø og arbejde for fred og forsoning i vores region og i verden.

Må vores fælles stræben efter en bedre og mere bæredygtig fremtid være vores vejledende fyrtårn i de kommende år.

Endnu en gang, hjertelig tillykke med jubilæet!

Med venlig hilsen,
Foreningen Norden, Færøerne

”

**Keskittyminen
siihen mitä teen
on samanlaista,
oli kieli sitten
mikä tahansa.**

Uusi kieli tuo esiin uusia ulottuvuuksia

Espoon tyttö, Krista Kosonen, on yksi maamme valovoimaisimpia tähtiä. Viime vuodet ovat tehneet hänestä tunnetun myös muissa Pohjoismaissa.

Teksti: Micaela Röman
Kuvat: Elina Simonen / Lehtikuva

Maaliskuussa sai ensi-iltansa uudelleenfilmatisointi Ronja Ryövärintyttärestä. Astrid Lindgrenin satuun perustuvassa sarjassa Kosonen nähdään Ronjan äitinä, Loviksena. Se, että Kosonen näyttelee nykyään myös muilla pohjoismaisilla kielillä, huvittaa häntä.

– Minä en ollut koulussa mitenkään hyvä ruotsissa. En oppinut kieltä koskaan koulussa, enkä koulun jälkeen ole ruotsia oikeastaan puhunut. En ollut mikään kaksinen oppilas, ja näin jälkikäteen voisin tietenkin ajatella, että olisi kannattanut vähän paremmin tsemptata siellä tunneilla, sanoo Kosonen.

Kosonen vastaa kysymyksiin ääniviestein, sillä hän asuu väliaikaisesti Ruotsissa pienen poikansa kanssa. Ruotsissa Kososen pitää työt, hän kuvaa siellä sarjaa, josta vielä ei voi kertoa enempää.

– Ajattelen aina välillä ruotsin kielen opettajaani, sanoo Kosonen, – hän olisi varmaan ollut aika ihmeissään, jos olisi silloin tiennyt tästä tulevasta urastani.

Krista Kosonen valmistui teatteritaiteen maisteriksi Teatterikorkeakoulusta vuonna 2009. Tämän jälkeen hän on esiintynyt suomalaisissa teattereissa, televisiosarjoissa ja elokuvissa. Kosonen on palkittu muun muassa Kultaisilla Venloilla ja Jussipatsailla. Uusille työmarkkinoille Kosonen ei ole varsinaisesti hakeutunut.

Näyttelemisen uudella ja vieraalla kielellä on tuonut Kristan työhön uusia ulottuvuuksia.

– Näiden töiden suhteen on siinä mielessä käynyt hassusti, että työt ovat löytäneet minut, Kosonen sanoo. Jos ja kun tarjolla on näin mahtavia rooleja, kuin mitä minulle nyt on tarjottu sekä norjaksi että ruotsiksi, niin suhtaudun niihin sillä tapaa, että teen sen työn, mitä rooli vaatii. Uusi ja vieras kieli vaatii minulta yksinkertaisesti vain vähän enemmän työtä. Olen aikaisemmin tehnyt teatteria ruotsiksi, joten tiesin, että työskentely vieraalla kielellä on mahdollista.

Uusi kieli haastaa luomaan nahkaansa

Krista Kosonen on viime vuosina nähty monen vahvan naisen roolissa. Elokuvissa Kosonen on näytellyt ruotsiksi muun muassa **Vivica Bandleria**. Se, että ottaa vieraskielisen roolin vastaan, vaatii myös ulkopuolista tukea.

– Se, että lähtökohtaisesti olen uskaltanut ottaa näitä rooleja vastaan, johtuu myös siitä, että joku muu on uskonut siihen, että minä pystyn tähän. Se, että ohjaaja uskoo minuun ja kykyyni suoriutua työstä myös minulle vieraalla kielellä on minulle todella tärkeää, sanoo Kosonen.

Oli kyse henkilökuvasta tai sci-fistä, näyttelijäntyön jälki on tavallaan aina näyttelijän näköistä. Näyttelemisen uudella ja vieraalla kielellä tuo kuitenkin mukanaan uusia ulottuvuuksia.

– Itse ajattelen, että näyttelemisen minulle vieraalla kielellä vie minut pois omista manereistani ja totutuista tavoista, sanoo Kosonen.

Krista Kosonen, näyttelijä

- Syntynyt 28.5.1983 Espoossa
- Perheeseen kuuluu kaksi lasta ja puoliso Antti J. Jokinen
- Palkittu mm. Kulmaisella Venlalla (2011, 2014) ja Jussipatsaalla (2016, 2017)
- Valittiin Shanghain elokuvafestivaaleilla 2015 parhaaksi naisnäyttelijäksi roolistaan elokuvassa *Kättilö*

Työnteko Ruotsissa on Kososen mielestä sillä tapaa erilaista, että tekemiseen on paremmin aikaa kuin kotimaassa Suomessa. Kohtauksia kuvataan rauhassa, kokeillaan eri kuvakulmia ja eri tapoja tehdä. Elokuva-alalla aika on rahaa ja Ruotsissa käytetään enemmän rahaa kulttuuriin ja elokuvien tekoon. Kulttuurin sija Suomessa huolestuttaa Kososta.

– Minua surettaa tapa, jolla kulttuuriin tällä hetkellä maassamme suhtaudutaan. Hallituksen tekemät leikkauspäätökset kulttuurialalla näkyvät heti audiovisuaalisella alalla.

Hiljaisempi tyttö Ruotsinmaalla

Kososen ääniviestien taustalla kuuluu taaperon ääni, alle kaksivuotias poika vaati välillä äitinsä huomiota. Kosonen pohtii sitä, miten suomenkielinen näyttelijä Krista eroaa ruotsin kielellä näyttelevästä Kristasta.

– Se mikä näkyy valkokankaalla ei eroa millään tavalla, sanoo Kosonen. – Keskittyminen siihen mitä teen on samanlaista, oli kieli sitten mikä tahansa. Suurin ero

on ehkä se, että setissä (kuvauksien ulkopuolella, toim. huom.) olen varmaan hiljaisempi, mikä ei ole lainkaan huono asia. Itse koen, että olen täällä Ruotsissa yksityisempi ja ehkä yksinäisempi, arkeni täällä kuluu joko töissä tai kotona lapsen kanssa.

Kososella on yhdessä puolisonsa kanssa kaksi lasta. Mitä kieliä Krista Kosonen puhuu lapsilleen?

– Ihan suomen kielellä mennään, sanoo Kosonen. Mutta kun työskentelin Norjassa, tyttäreni kävi joitakin kuukausia norjankielisessä päiväkodissa ja nyt poikani käy ruotsinkielistä päiväkotia. Jännä nähdä, mitä kieltä hän tulee käyttämään, kun ryhtyy puhumaan kunnolla.

Jos Kosonen lähettäisi terveisiä ihmisille, jotka enemmän puhuvat pakkoruotsista kuin pokkaruotsista, se kuulostaisi tältä:

– Tämä tulee todellakin syvältä sydämestäni, että opiskelkaa sitä ruotsia. Ikinä ei voi tietää mitä tulevaisuus tuo tullessaan, niin kuin tässä minun tapauksessani. Sen lisäksi, ruotsi on todella kaunis kieli.

Islannin energia-alan muutos

Tänä päivänä Islannissa käytettävästä energiasta on 85% uusiutuvaa energiaa, osuus on korkein Euroopassa. Vastaava luku on Norjassa 75%, Ruotsissa 66% ja Suomessa 48% (luvut ovat vuodelta 2022). Asia ei aina ole ollut näin, vaan lämmitykseen käytettiin Islannissa ennen fossiilisia polttoaineita. Nyt kuitenkin 100% lämmittämisestä tapahtuu uusiutuvan energian avulla, siitä 90% geotermisellä energialla.

Islantilaiset ovat kaksi kertaa kokeneet energia-alan muutoksen. Ensimmäistä kertaa silloin, kun vesivoimaa alettiin valjastamaan sähköntuotantoon. Vuonna 1904 valjastettiin ensimmäinen joki tuottamaan sähköä ja tänä päivänä islantilaiset tuottavat enemmän sähköä yhtä henkilöä kohti kuin mikään muu kansa: 100-prosenttisesti

uusituvaa energiaa, vesivoimasta ja geotermisesti. Islanti tuottaa sähköä 54 mWh henkilöä kohti, Norja 28 mWh ja vertailun vuoksi Suomi tuottaa sähköä 13 mWh henkeä kohti (luvut ovat vuodelta 2022). Suurin osa Islannin sähköntuotannosta on todellisuudessa mennyt vientiin metalliksi muuntuneena, pääasiassa alumiiniksi ja siten tuo islantilaisille valuuttatuloja.

Toisesta energia-alan muutoksesta saadaan kiittää islantilaisten kekseliäisyyttä, kun he alkoivat kehittää geotermisen lämmön käyttöä talojen lämmityksessä ja sähköntuotannossa. Ensimmäisenä kaksi edelläkävijää johtivat kuumien lähteiden veden koteihinsa vuosina 1908 ja 1909. Kuitenkin vasta öljykriisin puhjettua 1970-luvulla koko maassa alettiin panostaa geotermisen energian käytön kehittämiseen asuintalojen lämmittämisessä. Se vaati kalliita toimenpiteitä ja poliitikoilta rohkeita päätöksiä, mutta nyt islantilaiset hyötyvät moninkertaisesti tehtyjen päätösten rohkeudesta. Viime vuosisadan köyhä Islannin kansa nauttii nykyisin maailman korkeimmasta elämänlaadusta, joka perustuu kotimaiseen, uusiutuvaan energiantuotantoon.

Nyt islantilaiset ovat kolmannen ja suuria päätöksiä vaativan energia-alan muutoksen edessä. Islantilaiset ovat olleet tilanteessa jo kaksi kertaa ja tietävät, että päätöksenteko onnistuu, jos tahtoa riittää. Kolmannen energia-alan muutoksen kautta fossiilisen energian käyttö liikenteessä ja kalastuksessa vaihdetaan puhtaaseen kotimaiseen energiaan. Muutos on jo alkanut ja suuri osa uusista autoista oli viime vuonna sähköautoja. Yhteistyössä muiden maiden kanssa islantilaiset kehittävät uutta teknologiaa, jonka ansiosta puhtaan energia käyttö tulee mahdolliseksi lentokoneissa ja laivoissa.

Harald Aspelund
Ambassadör

Islands Ambassad i Finland

Islands ambassad i Helsingfors grundades år 1997, och är en liten arbetsplats med fem medarbetare; ambassadör Harald Aspelund samt fyra övriga medarbetare som redan jobbat tillsammans i ett antal år. Islands ambassad i Finland är också ambassad gentemot Estland, Lettland och Litauen.

Ambassadens uppgift är att följa med politik och samhällsfrågor i de fyra länderna, värna om bilaterala kontakter, främja kultur- och handelssamarbete

samt ordna konsulära tjänster såsom att ta emot passansökningar och ordna förhandsröstning. Ambassaden ordnar eller är med om att ordna olika kultur- och handelsevenemang i samarbete med olika nordiska instanser, ambassader, museer och festivaler i alla länderna.

Man kan läsa mer om vår verksamhet på ambassadens Facebooksida [facebook.com/IcelandinFI](https://www.facebook.com/IcelandinFI) och under [@icelandinfinland](https://www.instagram.com/icelandinfinland) på Instagram.

Norges nye langtidsplan for forsvaret styrker nordisk sikkerhet

Bild: Torbjørn Kjosvold / Forsvaret

I 2024 har det nordiske samarbeidet blitt styrket på historisk vis. Med Sveriges medlemskap i NATO har de nordiske landene forpliktet seg til å forsvare og kjempe for hverandre i rammen av forsvarsalliansen. Verden er i en urolig og uforutsigbar fase – Russlands fullskala invasjon av Ukraina har skapt enorme menneskelige lidelser, brutt folkeretten og fundamentalt endret sikkerhetsbildet i Europa. Det styrkede nordiske sikkerhetssamarbeidet er essensielt for å ivareta selve grunnlaget for det nordiske fellesskapet – vår frihet, sikkerhet, selvstendighet og demokratiske verdier.

For å sikre Norges forsvarsevne og bidrag til NATO har regjeringen utarbeidet et ny langtidsplan for det norske Forsvaret. Forsvarsloftet innebærer en historisk økning på 600 milliarder kroner fram til 2036 og skal styrke alle forsvarsgrener med flere folk og nye kapasiteter: totalt planlegges det en økning på om lag 4 600 flere vernepliktige, 4 600 flere ansatte og 13 700 flere reservister. Økningen vil blant annet gå til Hæren, som

skal utvikles fra én til tre brigader, én i Finnmark, én i Troms og en ny Brigade Sør. Heimevernet, Norges beredskaps- og innsatsstyrke, vil også styrkes med omtrent 4 500 soldater, flere årlige treninger, nye kapasiteter og mer utstyr.

Norge tar også grep for å styrke forsvaret av verdens nest lengste kyst gjennom en ny flåteplan: det norske Sjøforsvaret vil tilføres minimum 5 nye fregatter med helikoptre, inntil 10 store og 18 mindre standardiserte fartøyer, og minimum 5 undervannsbåter. Mer tilstedeværelse, overvåking og kontroll i Norges nærområder, ved hjelp av nye fartøyer og utbygging av satellitt- og dronekapasitet, vil bidra til økt situasjonsforståelse og sikkerhet. Norges beliggenhet gjør landet til et viktig mottaks- og transittland hvor evnen til å understøtte allierte forsterkninger vil være sentral i en krisesituasjon.

Forsvarets evne til å beskytte Norge og allierte mot missiler og droner beror også på et styrket luftvern – både Hæren og Luftforsvaret skal motta nye langtrekkende luftvernssystemer og et doblet antall forbedrede NASAMS-luftvern batterier. I tillegg vil en rekke tiltak bidra til økt nasjonal beredskap; den norske Totalberedskapskommisjonen har i sitt arbeid sett hen til den finske totalforsvarsmodellen og leverte i 2023 en rapport om utbedringen av Norges totalforsvar.

Forsvarsloftet vil tilpasse Norges forsvar til dagens utfordringer og styrke vår evne til å operere sammen med allierte styrker, de nordiske NATO-landene inkludert. I årene fremover vil det nordiske samarbeidet utvikles både i og utenfor NATO, innen sikkerhet, kultur, verdiskapning og bærekraftig utvikling. Sammen er vi sterke og vil bidra til en sikrere, grønnere, stabil og mer forutsigbar verden.

Text: Adrian Korsnes

Norjan suurlähetystö Suomessa

Norjan Suomen suurlähetystön tehtävänä on toimia virallisena yhteydenpitokanavana Norjan ja Suomen viranomaisten välillä. Toiminta kattaa niin poliittiset, taloudelliset kuin kulttuuriset asiat, ja lisäksi konsuliosasto palvelee Norjan kansalaisia passi- ja muissa konsuliasioihin liittyvissä kysymyksissä.

Helsingissä Eiran kaupunginosassa sijaitsevassa suurlähetystössä työskentelee yhteensä 15 henkilöä suurlähettiläs Wegger Chr. Strømmenin johdolla. Lisäksi Norjalla on 10 kunniakonsulaattia eri puolilla Suomea.

Tronskiftet

Kongeparret på balkonen på Christiansborg Slot ved tronskiftet d. 14. januar 2024. Foto: Keld Navntoft, Kongehuset ©

En aktuel nyhed fra Danmark er tronskiftet. Under sin nytårstale den 31. december 2023, meddelte H.M. Dronning Margrethe II, at hun ville abdicere og overlade tronen til sin søn, nu H.M. Kong Frederik X.

Omkring 300.000 danskere var mødt op i København og 4.1 mio. så med på TV, da tronskiftet fandt sted den 14. januar 2024. Det daværende kronprinspar, samt parrets ældste søn og kommende kronprins H.K.H. Prins Christian, kørte fra Amalienborg til Christiansborg Slot i bil. H.M. Dronningen kørte samme rute i karet med Gardehusarregimentets Hesteskadron. På et møde i statsrådet underskrev H.M. Dronningen en abdikationserklæring og overlod dermed tronen til sin søn præcis 52 år efter, at hun selv overtog tronen fra sin far, Kong Frederik IX. H.M. Dronningen overlod regentens stol i statsrådet til sin søn og forlod lokalet med ordene: "Gud bevare Kongen".

Danmarks Ambassad i Finland

Danmarks ambassad i Finland omfatter 3 diplomater, 12 lokalt ansatte og 2 danske praktikanter. Dessutom har ambassaden 8 honorärkonsuler runtom i landet. Jakob Nymann-Lindegren har varit Danmarks ambassadör i Finland sedan den 1 september 2021.

Ambassaden bevakar Danmarks utrikespolitiska och ekonomiska intressen, främjar dansk export, bistår

En rørt Kong Frederik X trådte ud på balkonen til jubelråb fra de mange fremmødte danskere på Christiansborg Slotsplads. Statsminister Mette Frederiksen proklamerede den nye konge fra balkonen og ledte folkemængden i et nifoldigt hurra. Efterfølgende holdt Kongen en proklamationstale, hvor han talte om sin mors tid som regent og hans håb om at blive "en samlende konge af i morgen". Han beskrev kongegerningen som "et ansvar, jeg tager på mig med respekt, stolthed og stor glæde". Talen blev afsluttet med Kongens valgsprog: "Forbundne, forpligtet, for kongeriget Danmark". H.M. Dronning Mary, Danmarks nye dronning, trådte efter talen ud på balkonen, og sammen vinkede det nye kongepar til folket.

Efter en æressalut fra Batteriet Sixtus og hejsningen af det nye kongeflag, kørte kongeparret tilbage til Amalienborg i karet. Her trådte parret med deres børn igen ud på balkonen og vinkede til de mennesker, der var mødt op på Amalienborg Slotsplads.

Dagen efter blev tronskiftet markeret i Folketinget med taler fra Statsministeren og Folketingets formand, samt en meddelelse fra Kongen overleveret af Statsministeren.

Sammen skal kongeparret bl.a. repræsentere Danmark udadtil. I foråret 2024 rejser kongeparret på statsbesøg i Norge og Sverige, samt officielt besøg med Kongeskibet Dannebrog til Grønland og Færøerne.

danska medborgare i Finland och strävar efter att öka kunskap om Danmark, danska attityder och dansk kultur.

Det danska exportrådet representeras av ett handdelsteam på ambassaden. Ambassadens handelssektorer inkluderar grön omställning (med fokus på energi, vatten och miljö), hälsa och digitalisering samt försvar.

Ett säkrare, grönare och friare Norden

Under 2024 är Sverige ordförande i Nordiska ministerrådet. Den svenska regeringen har förberett ett ambitiöst ordförandeskaps-program som kommer att löpa över hela 2024.

Visionen om att Norden ska vara världens mest integrerade och hållbara region 2030 är vägledande för det svenska ordförandeskapet.

–Våra ledord är ”ett säkrare, grönare, friare Norden”, säger Nicola Clase, Sveriges ambassadör i Helsingfors.

Det nordiska samarbetet står mycket starkt. Länderna delar en grundläggande värdegemenskap, en stark demokratisk tradition och en gemensam historia. Det finns väl utvecklade former för att gemensamt möta inte bara säkerhetspolitiska kriser och utmaningar, utan också gemensamt ta oss an frågor om klimat och miljö, energi, brottsbekämpning, civil krisberedskap och mycket annat.

Ett allt närmare nordiskt samarbete är samtidigt avgörande för de nordiska ländernas gemensamma välbefinnande och resiliens, konstaterar Clase.

Det nordiska samarbetet är också en tillväxtmotor. Norden är på många sätt en av världens mest konkurrenskraftiga regioner. Faktum är att som helhet utgör Norden världens tolfte största ekonomi. Här finns världsledande företag inom industri och gröna tekniker, mobilitet, digitalisering och forskning och utveckling. Det finns mycket att vara stolta över. Samtidigt är den ekonomiska styrkan och ställningen inte en konstant. Att fortsätta underlätta för företag och människor att verka över gränserna är avgörande.

Under ordförandeskapet fokuserar Sverige särskilt på åtgärder för ökad mobilitet över gränser och integration. Ett exempel är genom att uppmärksamma den nordiska gemensamma arbetsmarknaden som under 70 år bidragit till det gemensamma välbefinnandet.

Under året är Sverige också ordförande i de informella nordiska och nordisk-baltiska utrikes- och säkerhetspolitiska samarbetena. Det nordisk-baltiska samarbetet blir allt viktigare. Inom ramen för det är ett fortsatt starkt stöd till Ukraina och deras frihetskamp en prioriterad fråga.

På ambassaden i Helsingfors presenterades det svenska ordförandeskapet i mars. Professor Johan Strang från Helsingfors universitet och Gitte Wille, direktör på Nordisk Kulturkontakt, talade om det nordiska samarbetet, dess styrkor och utvecklingspotential. Den finländska folkmusikduon Aléa uppträdde på kantele och klarinett med nordiskt inspirerad musik.

Bild: Sveriges ambassad i Helsingfors

Nordiska ministerrådet

Nordiska ministerrådet är de nordiska regeringarnas officiella samarbetsorgan. Nordiska ministerrådet arbetar för gemensamma nordiska lösningar inom områden där de nordiska länderna kan uppnå större resultat

genom samarbete än genom att lösa uppgifterna var för sig.

Den 1 januari 2024 tog Sverige över som ordförande i Nordiska ministerrådet. Finland blir ordförandeland 2025.

En nordisk angelägenhet – Göteborgs hamn en höjdpunkt under det finska statsbesöket till Sverige

Den 23–24 april 2024 avlade Republiken Finlands president Alexander Stubb, tillsammans med fru Suzanne Innes-Stubb, statsbesök i Sverige på inbjudan av H.M. Konungen.

Traditionen att en nyvald finländsk president genomför sitt första statsbesök till Sverige är ett uttryck för den särskilda relation som råder mellan Sverige och Finland.

Statsbesöket var historiskt då Kungen under de 50 åren sedan trontillträdet har tagit emot sju inkommande statsbesök från Finland. Kungen har därtill genomfört fem utgående statsbesök till Finland.

Syftet med besöket var att fördjupa det mycket nära samarbetet mellan Finland och Sverige och att verka för ett ännu närmare samarbete mellan svenskt och finländskt näringsliv. Student - och forskningsutbyte samt kultur fick en framskjuten plats i det intensiva programmet som sträckte sig över två dagar och två städer: Stockholm och Göteborg.

I Göteborg utgjorde besöket i hamnen en viktig och särskild höjdpunkt. Göteborgs hamn är Nordens största hamn och är inte bara en svensk, men en nordisk angelägenhet. Hamnen är ett strategiskt viktigt nav för transporter till hela Norden, inte minst för försörjningen och försvaret av Finland. I och med Finlands och Sveriges medlemskap i försvarsalliansen Nato har hamnens strategiska vikt blivit än större.

Bild: Clément Morin

Pohjola vuonna 2030 ja eteenpäin

Kuluneet
100 vuotta ovat
osoittaneet, kuinka
suuri vaikutus
kansalaisaktiivisuudella
voi olla kansainvälisen
yhteistyön
muotoutumisessa.

Tämä vuosi on viralliselle pohjoismaiselle yhteistyölle uuden suunnittelun aikaa. Käynnissä on samaan aikaan monia prosesseja, jotka vaikuttavat siihen, miltä virallinen pohjoismainen yhteistyö tulee tulevana vuosina näyttämään. Vaikka pohjoismaisen yhteistyön visio 2030 tavoittaa korkealle halutessaan nostaa Pohjolan maailman kestävimmäksi ja integroiduimmaksi alueeksi vuoteen 2030 mennessä, eivät tulokset tähän asti ole olleet merkittäviä. Sekä päättäjät että kansalaiset ovat toivoneet konkreettisempia toimia ja selkeämpää johtajuutta Pohjoismaiden ministerineuvostolta.

Teksti: Heli Mäkipää, Info Pohjolan projektijohtaja
Kuva: Magnus Frödenberg / norden.org

Yksi merkittävä meneillään oleva prosessi on Pohjoismaiden 14 eri ministerineuvoston työtä ohjaavien yhteistyöohjelmien laatiminen. Tämän vuoden maaliskuussa julkisella lausuntokierroksella olevat ohjelmat ohjaavat eri sektoreiden visiotyötä vuosina 2025–2030. Yhteistyöohjelmissa kuvataan kunkin ministerineuvoston poliittiset painopistealueet ja tavoitteet. Esimerkiksi yhteistyöministerien ohjelmaluonnoksessa entistä keskeisempään osaan ovat nousemassa Pohjoismaiden välisen liikkuvuuden helpottaminen, johon tähdätään sekä tiedon saatavuutta parantamalla että rajaesteitä ja liikkuvuuden edistämistä koskevaa yhteistyötä lisäämällä.

Mahdollisuutta pohjoismaisen rajaesteyhteistyön tehostamiseen analysoidaan myös erillisessä selvityksessä, joka on osa Ruotsin puheenjohtajuuskauden ohjelmaa. Selvityksen tavoite on kartoittaa nykyisen järjestelmän ja toiminnan heikot kohdat ja ehdottaa niihin parannuksia. Selvityksessä haastatellaan monia pohjoismaiseen rajaestetyöhön osallistuvia tahoja, ja myös Pohjola-Nordenin luotsaaman rajaesteverkoston työhön osallistuvia tahoja on kuultu osana selvitystä. Suomen verkostoa koodinoiva Info Pohjola ehdotti haastattelussa parannustoimiksi

muun muassa prosessien muuttamista läpinäkyvämmiksi niin, että yhä useampi toimija eri tasoilla voisi osallistua liikkuvuutta edistävään ja rajaesteitä vähentävään työhön. Lisäksi enemmän huomiota tulisi keskittää niiden toimijoiden sitouttamiseen, jotka lopulta rajaesteitä voivat ratkaista. Jos kansalliset viranomaiset eivät jaa pohjoismaisen yhteistyön visiota ja näe tarvetta kansallisille myönnetyksille suuremman alueen yhteisen hyödyn nimissä, emme voi odottaa yhdenkään rajaesteen ratkeavan.

Unohtaa ei sovi myöskään Suomen puheenjohtajuuskautta Pohjoismaiden ministerineuvostossa vuonna 2025. Puheenjohtajana Suomi pääsee ensimmäisenä toimeenpanemaan tänä vuonna lukkoon lyötäviä suunnitelmia ja painottamaan tärkeäksi katsomiaan teemoja.

On vielä epäselvää, missä määrin uudistukset tulevat vaikuttamaan siihen työhön, jota Info Pohjola ja Pohjola-Nordenin Suomen pohjoismainen rajaesteverkosto Suomessa tekevät. Satavuotiaalle Pohjola-Nordenille tämä on oivallinen hetki kääntää katse seuraavan sataan vuoteen ja miettiä, millaista tukea ja kumppanuutta Norden-yhdistykset ja Pohjoismaiden ministerineuvosto toisiltaan

tulevaisuudessa kaipaavat. Kuluneet 100 vuotta ovat osoittaneet, kuinka suuri vaikutus kansalaisaktiivisuudella voi olla kansainvälisen yhteistyön muotoutumisessa. Valvomalla pohjoismaalaisten etuja, levittämällä tietoutta Pohjoismaista ja pohjoismaisesta yhteistyöstä, tarjoamalla palveluita ja tukea ja vahvistamalla pohjoismaista yhteisöllisyyttä Norden-yhdistykset ovat toimineet tärkeänä kumppanina ja sparraajana Pohjoismaiden ministerineuvoston työlle sen perustamisesta lähtien. Myös tulevaisuudessa kaikkien yhteinen intressi on tehdä pohjoismaisesta yhteistyöstä mahdollisimman vaikuttavaa, ja tämä vaatii yhteistä näkemystä työn tavoitteista ja roolinjaosta.

”

Myös tulevaisuudessa kaikkien yhteinen intressi on tehdä pohjoismaisesta yhteistyöstä mahdollisimman vaikuttavaa.

Norden år 2030 och framåt

De senaste 100 åren har visat hur stor inverkan medborgaraktivism kan ha på utformningen av internationellt samarbete.

Det här året är en tid av framtidsplanering för det officiella nordiska samarbetet. Samtidigt pågår flera processer som kommer att påverka hur det formella nordiska samarbetet kommer att se ut under de kommande åren. Även om visionen för det nordiska samarbetet år 2030 strävar mot att göra Norden till världens mest hållbara och integrerade region, så har resultaten hittills inte varit särskilt betydande. Både beslutsfattare och medborgare har uttryckt önskemål om mer konkreta åtgärder och tydligare ledarskap från Nordiska ministerrådet.

Text: Heli Mäkipää, Info Nordens projektledare

Bild: Magnus Fröderberg / norden.org

En pågående och betydande process är utarbetandet av 14 olika samarbetsprogram som styr arbetet inom de nordiska ministerråden. Dessa program, som är på allmän remiss under mars-april detta år, kommer att styra sektorernas visionsarbete för perioden 2025–2030. Samarbetsprogrammen beskriver de politiska prioriteringarna och målen för varje ministerråd. Till exempel betonas i utkastet till samarbetsministrarnas program en ökad rörlighet mellan de nordiska länderna, vilket syftar till att förbättra tillgången till information och öka samarbetet kring gränshinder och fri rörlighet.

Möjligheten att förstärka det nordiska samarbetet kring gränshinder analyseras också i en separat analys som är en del av Sveriges ordförandeskapsprogram. Analysen syftar till att identifiera svagheter i det nuvarande systemet och föreslå förbättringar. Många aktörer som är involverade i det nordiska gränshinderarbetet intervjuas

i utredningen, och även aktörer som är involverade i Finlands nordiska gränshinder nätverk, som leds av Pohjola-Norden, har hörts som en del av utredningen. Under intervjun föreslog Info Norden, som koordinerar det finska nätverket, åtgärder såsom att göra processerna mer transparenta så att fler aktörer på olika nivåer kan delta i arbetet. Dessutom bör mer uppmärksamhet riktas mot att engagera de aktörer som faktiskt kan lösa gränshinder. Om de statliga myndigheterna inte delar visionen för det nordiska samarbetet och inte ser behovet av nationella koncessioner för att uppnå en större gemensam nytta, kan vi inte förvänta oss att några som helst gränshinder kommer att lösas.

Vi får inte heller glömma Finlands ordförandeskap i Nordiska ministerrådet år 2025. Som ordförande får Finland i främsta ledet genomföra planer som fastställs detta år och betona de teman som man anser vara viktiga.

Det är ännu oklart i vilken utsträckning reformerna kommer att påverka det arbete som Info Norden och Pohjola-Nordens nordiska gränshindernätverk utför i Finland. För hundraåriga Pohjola-Norden är detta en utmärkt tidpunkt att rikta blicken mot de kommande hundra åren och fundera över vilket stöd och partnerskap som Norden-föreningarna och Nordiska ministerrådet kommer att behöva av varandra i framtiden. De senaste 100 åren har visat hur stor inverkan medborgaraktivism kan ha på utformningen av internationellt samarbete. Genom att bevaka nordbornas intressen, sprida kunskap om Norden och det nordiska samarbetet, erbjuda tjänster och stöd samt stärka den nordiska gemenskapen har Norden-föreningarna agerat som en viktig partner och stöd för Nordiska ministerrådets arbete sedan dess grundande. I framtiden är det också i allas intresse att göra det nordiska samarbetet så effektivt som möjligt, och detta kräver en gemensam vision för arbetets syften och rollfördelning.

”

Vi får inte heller glömma Finlands ordförandeskap i Nordiska ministerrådet år 2025. Som ordförande får Finland i främsta ledet genomföra planer som fastställs detta år och betona de teman som man anser vara viktiga.

Gemensamma byggregler i Norden – utopi eller verklighet?

Text: Kjell Nilsson

Organisationen för Europas gränsregioner (AEBR) har visat stort intresse för arbetet med gemensamma nordiska byggregler, bland annat genom att vara medarrangör till ett seminarium i Oslo för drygt ett år sedan. Från vänster ses Martin Guillermo Ramirez, AEBR, Kjell Nilsson, Annika Daisley, Svinesundskommittén, Caitriona Mullan, AEBR, Ricardo Ferreira, DG Regio. (Foto: Cinzia Dellagiacoma)

I sitt arbete för ett ökat trähusbyggande i Norden har Svinesundskommittén, som uppmuntrar små och medelstora företag längs den svensk-norska gränsen att arbeta på båda sidor om gränsen, stött på problemet med att de båda länderna har olika regler för byggande¹. Problemet, som bland annat gör det svårare att etablera en gemensam nordisk byggmarknad, är långt ifrån nytt men idag är förutsättningarna bättre än på länge tack vare mindre detaljstyrning av byggprocessen, ökad digitalisering och den gröna omställningen.

Djävulen sitter i detaljerna

Vid en första anblick borde problemet vara överkomligt. De nordiska länderna har samma typ av plansystem, någorlunda likartade utmaningar med klimatet och höga

¹ Daisley, A. 2020. Upplevda gränshinder kopplade till träbyggnation – Sverige och Norge. Svinesundskommittén, Strömstad.

ambitioner vad gäller miljökrav, energisparande och tillgänglighet. Det är i detaljerna man skiljer sig åt.

Enligt reglerna om tillgänglighet ska det finnas plats för en rullstol framför toalettstolen i Sverige, men i Norge ska det finnas plats vid sidan om. Och enligt de finska reglerna måste badrummen klara en vändradie på en och en halv meter, vilket innebär att danska och svenska badrum ofta är för små.

Även danska sovrum är för små i förhållande till de finska kraven och svenska trappor är för smala för de isländska kraven på brandsäkerhet. Enligt danska regler ska lägenhetsdörrarna öppnas inåt så de inte blockerar flyktvägarna när de öppnas medan man i Sverige kräver att dörrarna öppnas utåt för att underlätta utrymning av lägenheterna.

Svenska balkongräcken är för låga för de danska reglerna och lagerutrymmena är för små i förhållande till de isländska kraven. De isländska brandskyddsreglerna kräver att alla lägenheter ovan markplanet ska ha en balkong medan de norska föreskriver att det ska finnas sprinklers i rummen.

Listan med exempel på hur länderna skiljer sig åt har tagits fram av NBO Housing², som är de allmännyttiga bostadsföretagens paraplyorganisation i Norden. NBO Housing hade ambitionen att bygga ett nordiskt typhus som ett led i arbetet med att hålla nere byggkostnaderna, men var tvungna att ge upp på grund av alla skillnader i detaljlösningarna.

Europas högsta byggkostnader

Om reglerna vore mer ensartade skulle det vara lättare att etablera en gemensam nordisk byggmarknad med ökad konkurrens och därmed pressade priser som följd. Det sistnämnda är synnerligen angeläget i en bransch som utmärks av negativ produktivitet, det vill säga byggnadskostnaderna har ökat snabbare än kostnadsprisindex.

² NBO Housing Nordic. (n.d.) Med gemensamma regler bygger vi billigare.

Foto: Kjell Nilsson

Lägg därtill att Norge, Sverige och Island är de länder som tillsammans med Schweiz har de högsta byggkostnaderna i Europa³. Även Danmark och Finland har byggkostnader som klart överstiger genomsnittet i Europa.

Ekonomerna Mats A. Bergman och Sten Nyberg anger i en artikel i *Nordic Economic Policy Review 2021*⁴ tre huvudorsaker till de höga svenska byggkostnaderna: regleringen av hyresmarknaden, höga materialkostnader och bristen på konkurrens. Hur mycket man kan spara i kronor och ören med gemensamma byggregler är svårt att säga men det rör sig om betydande belopp. I en studie från 2012 beräknade man att 1,3% av kostnaden för nyproduktion av ett bostadshus kan härröras till skillnader i byggregler.⁵ Och i rapporten "Et integreret nordisk byggemarked" av Finn Lauritzen och Oxford Research uppges att deras förslag skulle spara mellan 30 och 40 miljarder danska kronor om året, vilket motsvarar ungefär två procent av byggsektorns totala omsättning i Norden.

³ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Comparative_price_levels_for_investment

⁴ Bergman, M.A. & Nyberg, S. 2021. Housing prices, construction costs and competition in the construction sector – a Swedish perspective. In: Englund & Flam, Housing markets and housing policies in the Nordics, *Nordic Economic Policy Review 2021*, Copenhagen.
⁵ Gustafsson, A. 2012. Uppskattning av samhällskostnader på grund av skillnader i byggregler mellan de nordiska länderna. Publication 2012:06, Nordic Innovation. Oslo.

Avståndet till gränsen och företagets storlek avgörande

Men olikheter i byggreglerna är inte det enda som sätter käppar i hjulet för företag som vill arbeta på andra sidan nationsgränsen. Jonas Fred Hell som är delägare i Fridh & Hells Bygg i Bengtsfors pekar på 6-månadersregeln som medför att han antingen måste skifta ut hela arbetsstyrkan efter sex månader eller utföra arbetet enbart med anställda bosatta i Norge. Och enligt Lars Atterfors, en lokal entreprenör med 25 års erfarenhet av att arbeta inom byggindustrin i både Norge och Sverige, är avståndet till gränsen och företagets storlek avgörande. Ju längre bort från gränsen som ett företag har sitt domicil desto mindre motivation har man. Maximalt en timmes restid tycks vara en kritisk gräns.

Stora företag med fler än 50 anställda har tillräckligt med administrativ kapacitet för att hantera de problem som uppstår när man tar uppdrag på andra sidan gränsen, medan mindre företag ofta avstår från att ens försöka. Producenterna av byggmaterial har som regel den nödvändiga kapaciteten, för dem är det mest en kostnadsfråga eftersom olika regler kräver olika produkter och därmed ökade lager. Sammanfattningsvis kan man säga att skillnader i byggreglerna har störst betydelse på makronivå medan reglerna på arbetsmarknaden är det största problemet på mikronivå.

Harmonisering av byggreglerna är en förutsättning för en gemensam nordisk byggmarknad. Idag är förutsättningarna för en sådan harmonisering bättre än på länge tack vare en utveckling mot mindre detaljstyrning, ökad digitalisering och den gröna omställningen.

Visionen om den mest integrerade byggmarknaden

Nordiska ministerrådet har som vision att Norden 2030 ska vara världens mest hållbara och integrerade region. Ett av medlen för att uppnå integrationsmålet är att undanröja gränshinder. Historiskt sett har man inom Gränshinderrådet främst prioriterat fri rörlighet på arbetsmarknaden, men på senare år har man även fått mandat att fokusera på företagens gränshinder. Problemet med olika byggregler är utpekat av Gränshinderrådet som ett prioriterat problem i gränshinderdatabasen (gränshinder nr 14-076)⁶.

De nordiska bostadsministrarna har ambitionen att göra Norden till den mest integrerade byggmarknaden i världen. På ett ministermöte i Stockholm i maj 2018 enades man om en gemensam deklaration om att ”främja en stärkt och integrerad byggmarknad i Norden genom att arbeta för att ta bort barriärer som begränsar möjligheterna att bygga i andra nordiska länder till förmån för de nordiska medborgarna, fastighetssektorn och byggbranschen. Vår vision är att vi ska ha en sammanhållen marknad för byggande i Norden som säkerställer bättre och billigare byggnader.”

Bland åtgärderna nämns i första hand ökat samarbete mellan de statliga plan- och byggmyndigheterna om harmonisering av byggreglerna. På det följande ministermötet i Reykjavik i oktober 2019 upprepades vikten av att

⁶ <https://norden.org/sv/border-database/olika-byggbestammelser>

harmonisera byggreglerna mellan de nordiska länderna och en styrgrupp för gemensamma byggregler nedsattes. Vidare underströks betydelsen av grön omställning inom byggsektorn.

Frågan är långt ifrån ny

Frågan om harmonisering av byggreglerna är långt ifrån ny. I november 2011, möttes en nordisk samarbetsgrupp på svenskt initiativ för att skaffa sig en överblick av behovet av en systematisk genomlysning av likheter och skillnader i de olika delarna av byggnadsreglementet. Det beslutades att Danmark skulle ta hand om frågor rörande brandsäkerhet, Island skulle ta sig an buller, Sverige tillgänglighet, Finland energi och Eurocodes medan Norge skulle ta sig an frågor angående fuktighet och mått på takhöjd, räcken, dörrar och fönster. Nedan följer en sammanfattning av bullerrapporten från Island, vilket kan illustrera några av svårigheterna med att enas om ett gemensamt regelverk.

Nordiska kommittén för byggbestämmelser (NKB), som bildades 1971, tillsatte i mitten på 1970-talet en arbetsgrupp med uppdrag att koordinera bullerreglerna. Gruppen utkom 1978 med ”Guidelines for Building Regulations Concerning Sound Precautions”. Samtliga länder anammade rekommendationerna och omkring 1980 var bullerbestämmelserna för bostäder, skolor, förskolor, sjukhus, vårdhem och hotell i stort sett identiska i hela Norden.

Var för sig och utan koordinering

Under 1980-talet började länderna emellertid vart och ett för sig och utan inbördes koordinering att revidera regelverken. I början på 1990-talet kunde man konstatera att bestämmelserna inte längre var likadana och att vissa länder dessutom hade planer på ytterligare ändringar utan att koordinera det med övriga nordiska länder. Det kunde även konstateras att Norden, som haft stort sett samma krav sedan 1950-talet, började halka efter vissa andra länder i Europa vad gäller reglerna för bostadshus.

Mot denna bakgrund bildades en ny arbetsgrupp 1993 för att på nytt koordinera regelverken och för att hämta in förslaget till länderna med ambitiösare bullerkrav. Arbetet utmynnade i ett förslag till en gemensam standard för klassificering av buller i bostäder, som sändes ut på omröstning. Alla utom Sverige röstade för förslaget. Nu har i tur och ordning Norge, Danmark, Island och Finland antagit de gemensamma reglerna, medan Sverige har en liknande standard men med en annorlunda indelning i ljudklasser och en viss skillnad vad gäller kraven i byggnadsreglementet.

Politisk press och samlat grepp nödvändiga förutsättningar

Utredningarna från 2011–12 genomfördes planenligt men sedan hände uppenbarligen inte mycket förrän 2018 när bostadsministrarna träffades och på nytt lyfte frågan. En viktig anledning till att man inte har kommit vidare är vanor och tradition. Ämbetsfolken i respektive land är vana vid det egna landets regler och vill inte ge upp sitt privilegium att utforma och tolka dem på sitt eget sätt. Man är också rädd för att förlora en del flexibilitet. Gemensamma nordiska regler blir mer omständliga att ändra och riskerar därför att skapa mer byråkrati. Därför argumenterar många för att man ska koncentrera sig på nya regelverk eftersom då har ingen låst sig fast på förhand. Exempel på ett sådant område är kraven på livscykelanalyser av byggprodukter, där ett harmoniseringsinitiativ pågår under ledning av det finska miljöministeriet.

Erfarenheterna hittills är emellertid inte särskilt positiva, processen är långsam och utan press uppifrån är det lätt att man kör fast. Boverket gav till exempel upp i sitt försök att harmonisera reglerna för tillgänglighet. Därför är det nödvändigt med ett politiskt förpliktande avtal på ministernivå, annars hamnar ämbetsfolken lätt i en återvändsgränd. Jag avråder också bestämt ifrån att plocka ut vissa regelverk som pilotstudier, det gör det

Danska och svenska badrum är ofta för små för att leva upp till de finska kraven på tillgänglighet. (Foto: Kjell Nilsson)

bara enklare att undvika att ta itu med huvudproblemet. Och det kan räcka med att olikheterna kvarstår inom ett område för att möjligheterna till prefabricering av byggelement går förlorade. Harmonisering av byggreglerna bör ske genom en parallell process som omfattar hela regelverket.

Mindre detaljerade regler

Det är framför allt två faktorer som gör att förutsättningarna idag är bättre än på länge. Den ena är tendensen att göra byggreglerna mindre detaljerade och att man lägger större ansvar på byggindustrin, den andra handlar om digitaliseringen av byggprocessen. Bägge tendenserna underlättar en harmonisering av byggreglerna.

Intentionen bakom att överföra mer ansvar på byggindustrin är att skapa större utrymme för kreativitet och tekniska innovationer och effektivare lösningar och därmed främja en ökad konkurrens. I Sverige har Boverket genomfört en revision av Boverkets byggregler (BBR). De nya reglerna, som introducerades successivt under 2023, är enklare eftersom de enbart innehåller obligatoriska krav och eftersom de olika reglerna för brandskydd, säkerhet, energi, buller och inomhusklimat kommer att ha samma struktur och detaljeringsgrad.

Om vi illustrerar regelstrukturen med en pyramid där målet är överst, därefter följer de funktionella och operativa kraven, sedan vad som krävs för att visa att kraven är uppfyllda och slutligen exempel på acceptabla lösningar.

Norden har bland de högsta byggkostnaderna i Europa. En integrerad nordisk byggmarknad skulle pressa priserna med flera miljarder Euro tack vare ökad konkurrens. (Foto: Kjell Nilsson)

I de nya reglerna flyttar man gränslinjen mellan vad som anges i byggreglerna och det som överläts på entreprenören från dagens mycket detaljerade nivå där byggreglerna omfattar alla nivåer till någonstans mellan de funktionella och de operativa kraven. Som ett illustrativt exempel kan nämnas att de nya reglerna om ventilation i byggnader ryms på en enda sida jämfört med att motsvarande text i det gamla regelverket fyllde hela nio sidor. Med mindre detaljerade regler och funktionella krav i stället för krav på ett specifikt utförande bör förutsättningarna för harmonisering av de nordiska byggreglerna vara väsentligt bättre.

Digitalisering och grön omställning banar vägen

Digitalisering av byggprocessen kräver maskinläsbara krav vilket i sin tur kräver en klar och entydig terminologi vilket kan ses som en nödvändig grundförutsättning för harmonisering av regelverken. Såsom varande det näst största industriella ekosystemet inom EU med sysselsättning av 25 miljoner människor understryks i EU:s industristrategi behovet av såväl digitalisering som grön omställning av byggindustrin. En av hörnpelarna i detta är en omställning från linjär till cirkulär ekonomi. Svenska Kommerskollegium konstaterar i en nyligen utkommen rapport om hur den gröna omställningen påverkar handeln inom Europa att det inte är miljökraven i sig som skapar problem utan snarare de

varierande reglerna⁷.

Som nämnts tidigare är en av anledningarna till harmonisering att skapa en större gemensam nordisk byggmarknad för att öka konkurrensen och därmed pressa priserna. Från byggindustrins sida har man sedan länge hävdats att den viktigaste anledningen till de höga byggkostnaderna i Norden är att myndigheterna ständigt höjer kraven på exempelvis tillgänglighet, energisparande, hållbarhet. Naturligtvis finns det en risk att kostnaderna stiger om man i förbindelse med en harmonisering väljer kraven från det mest ambitiösa landet. Därför är det viktigt att de ekonomiska aspekterna vägs in vid utformningen av gemensamma regler.

Tack vare utvecklingen mot mer funktions- och mindre utformningsbaserade krav, liksom att kraven på digitalisering och grön omställning inom byggsektorn växer, är förutsättningarna för en harmonisering av byggreglerna i Norden bättre än på mycket länge. En förutsättning är emellertid att det från ansvariga ministrars sida finns ett förpliktande krav på ämbetsverken i respektive land att "ingen får lämna rummet förrän man har enats om en lösning".

⁷ Paul, K., Pettersson, H. & Wennerberg, F. 2024. Addressing fragmentation for a global circular economy: Lessons from the EU Single Market. Stockholm: The Board of Trade Sweden.

I en rapport från Kommerskollegium i Sverige konstateras att omställningen till en cirkulär ekonomi försvåras av att reglerna för handeln med återanvända produkter varierar från land till land. Som en lösning på problemet föreslår man en harmonisering av reglerna på EU-nivå. (Foto: Kjell Nilsson)

Arbetet kan med fördel koordineras av Nordiska ministerrådet genom någon av dess institutioner med kompetens på området såsom Nordregio eller Nordic Innovation. Det bör kunna genomföras inom ramen av två till tre år. Under det första året genomförs en detaljerad studie för att identifiera skillnaderna mellan länderna inom respektive temaområde och den resterande tiden ägnas åt att enas om ett förslag till gemensamma regler som läggs fram till ansvariga ministrar för beslut. Det vore i så fall ett utmärkt konkret exempel på framgångsrikt nordiskt samarbete och ett viktigt steg mot en gemensam nordisk byggmarknad.

Ett konkret förslag till handlingsplan

Frågan har uppmärksamats av EU-kommissionen och av AEBR, förbundet av europeiska gränsregioner. Jag har på uppdrag av AEBR utarbetat ett förslag till handlingsplan för harmonisering av byggreglerna i Norden. Förslaget presenterades för drygt ett år sedan på ett seminarium i Oslo som arrangerades av AEBR, Svinevårdskommittén och Nordiska ministerrådet.

För att genomföra harmoniseringen föreslår jag att man inrättar nordiska arbetsgrupper (task forces) inom följande fem områden: 1) Tillgänglighet, universell design; 2) Eurocodes, dimensionering, CPR (Construction Products Regulations); 3) Energi, isolering, koldioxidutsläpp, livscykelanalys; 4) Brandskydd, säkerhet, arbetarskydd; 5) Hygien, hälsoaspekter (buller, dagsljus, ventilation, radon, etc.).

I varje arbetsgrupp bör ingå representanter för relevanta nationella myndigheter från varje land och minst en nationell expert (forskare) från respektive land. Dessutom ska varje arbetsgrupp ha tillgång en expert i byggnadsekonomi. I tillägg bör man knyta en referensgrupp till respektive arbetsgrupp med representanter för byggsektorn (dvs, byggindustrin, entreprenadföretagen, konsultbranschen) och andra relevanta organisationer (till exempel handikapp- och miljöorganisationer).

Det är i detaljerna som byggreglerna skiljer sig åt mellan de nordiska länderna. Exemplevis är svenska trappor för smala i förhållande till de isländska kraven på brandsäkerhet. (Foto: Kjell Nilsson)

Rán Flygenring vastaanotti Pohjoismaiden neuvoston lasten- ja nuortenkirjallisuuspalkinnon Norjan kansallisoopperassa ja baletissa Osllossa lokakuussa 2023.
Kuva: Magnus Fröderberg/norden.org

Rán Flygenring tutkii maailmaa kertomalla tarinoita

Islantilaisen kuvittaja-kirjailija Rán Flygenringin teos *Eldgos* palkittiin Pohjoismaiden neuvoston lasten- ja nuortenkirjallisuuspalkinnolla 2023.

Teksti: Sari Peltonen

Oranssinpunainen laava hehkuu vasten mustaa, vulkaanista, japanilaisella musteella piirrettyä tuhkaa Rán Flygenringin *Eldgos*-kuvakirjan (suom. tulivuorenpurkaus) sivuilla. Se kertoo paitsi tulivuorenpurkauksesta ja ihmisen ja luonnon välisestä suhteesta, myös lämpimän tarinan islantilaisen äidin ja pojan päivästä kaikkine kummelluksineen.

Kaikki sai alkunsa Geldingadalirin tulivuorenpurkauksesta vuonna 2021. Flygenringille kokemus oli

järisyttävä – kirjaimellisesti.

– Ennen tulivuorenpurkausta maa usein tärisee. Tapa, jolla maa vavahteli, on painunut syvälle keho-muistiini. En ollut koskaan tuntenut mitään vastaavaa, Flygenring kertoo.

Kun purkaus alkoi, hän kävi katsomassa laavavirtoja yhä uudestaan ja uudestaan ja lumoutui näkemästään. Hän pakkasi mukaan myös luonnosvihkon-sa ja alkoi piirtää.

”

Se, millä tavalla naapureista ja naapurimaista kerrotaan, vaikuttaa vahvasti halukkuuteen lähteä töihin toiselle alueelle. Puhutaan kansallisista stereotyyppioista ja asetetaan vastakkain me ja ne muut.

Aihe on ajankohtainen, sillä tulivuoret ovat Islannissa purkautuneet viime vuosina yhtenä. Artikkelin kirjoitushetkellä käynnissä on jo neljäs purkaus Sundhnúkurissa sitten joulukuun 2023. Purkaukset ovat uhanneet myös asutuskeskuksia.

– Lukukiertueeni ohjelmassa oli myös Grindavíkin koulu, kun tulivuori purkautui vain kilometrin päässä kaupungista. Olin etukäteen hermostunut ja arvelin, ettei tunnelma olisi erityisen leppoisa, mutta lopulta päätin kuitenkin mennä paikalle. Yllätyksekseni vastaanotto oli upea. Lapset rakastivat kirjaa ja halusivat puhua purkauksesta loputtomasti. Se on osa heidän tarinaansa ja kirja antoi heille tavan käsitellä asiaa, Flygenring kertoo.

Kaupunki evakuoitiin pian tapahtuman jälkeen.

Flygenring on käsitellyt töissään luontoa ennenkin. Hän on mm. julkaissut kirjat Islannin linnuista ja hevosista, ja viime kesänä hän teki pamfletin valaanpyynnistä, joka on Islannissa edelleen sallittua.

– Olin jo lapsena eläinrakas. Vietin kesiä maalla, hoidin hevosia ja luin **Astrid Lindgrenin** *Ronja Ryövärintytärtä*. No, minä kasvoin Islannissa. Luontoa on täällä vähän vaikea välttää, hän naurahtaa.

Pandemian aikaan Flygenring kärsi ilmastoahdistuksesta ja suuntasi Islannin yliopistoon opiskelemaan filosofiaa ja ympäristöetiikkaa.

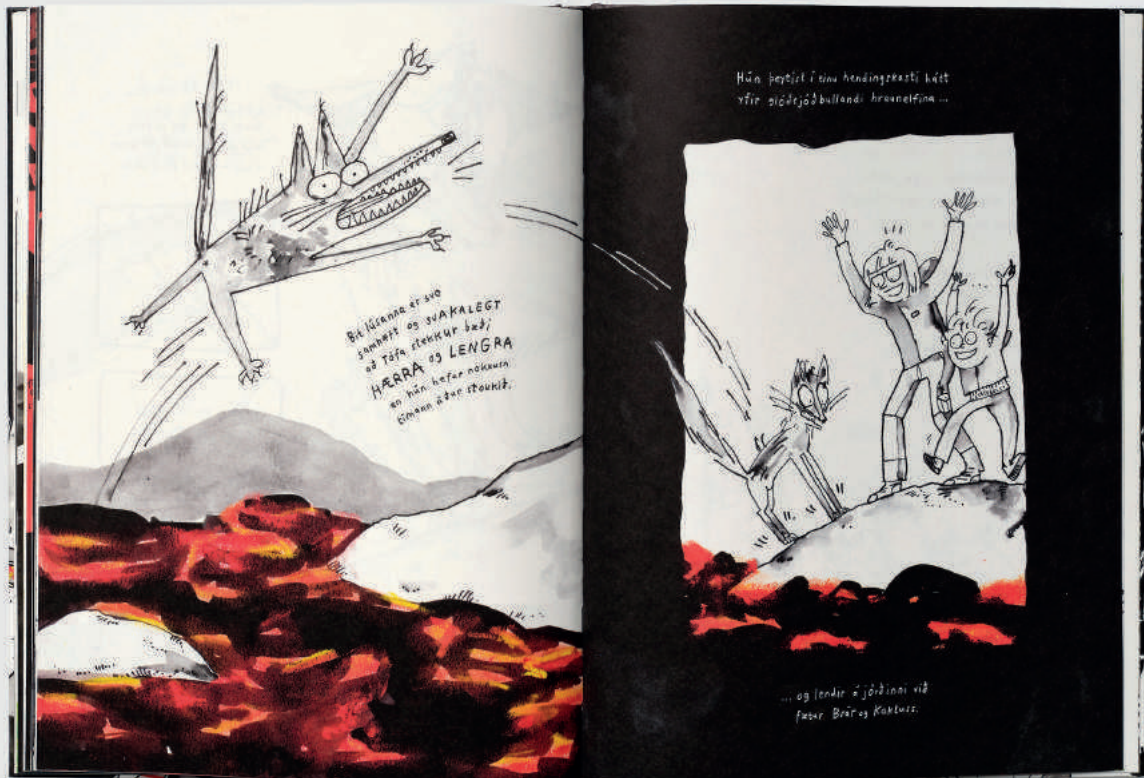
– Mietin, mitä maailmallemme tapahtuu ja mitä voin

”

Sama tunne valtasi minut, kun avasin Eldgos-kirjan taannoin pitkästä aikaa. Ajattelin, että herranjestas, eikö kukaan saanut tätä naista kuriin?

tehdä pelastaakseni sen. Kesti kauan ymmärtää, että työni kautta teen jo asialle jotakin.

Työ on Flygenringille tapa tutkia maailmaa. Kirjojen lisäksi hän on tehnyt televisio-ohjelmia (mm. Islantilaisia paikannimiä, joka löytyy Yle Areenasta), näyttelyitä, graafista suunnittelua, uutiskirjeitä, muraaleita, karamelilejäksi. 36-vuotiaan kuvittajan, kirjoittajan ja graafikon ansioluettelo on hengästyttävää luettavaa.

Rán Flygenring on piirtänyt aina. Hänen vanhempansa, islantilainen äiti ja norjalainen isä olivat arkkitehtejä. Kotona oli aina kyniä ja paperia ja siellä piirrettiin paljon. Norjan ja Islannin ohella piirtäminen oli yksi kodin kielistä, jolla välitettiin ideoita ja ajatuksia. Perhe asui Reykjavikissa, ja Rán kävi isänsä kanssa viikonloppuisin Pohjolan talossa lukemassa norjalaisia lehtiä. Suku pitää yhteyttä tiiviisti ja Rán vieraillee isoäidin vanhalla tilalla Norjassa yhä säännöllisesti.

– Olen kiitollinen pohjoismaisesta taustastani, alueen yhteisestä kielestä, tästä yhteyden tunteesta, juuristamme.

Kuten useimmat monikulttuuristen perheiden lapset, hänkin on pohtinut identiteettiään. 24-vuotiaana Flygenring suuntasi Osloon opiskelemaan ja tutkimaan Norjaa ilman perhettä.

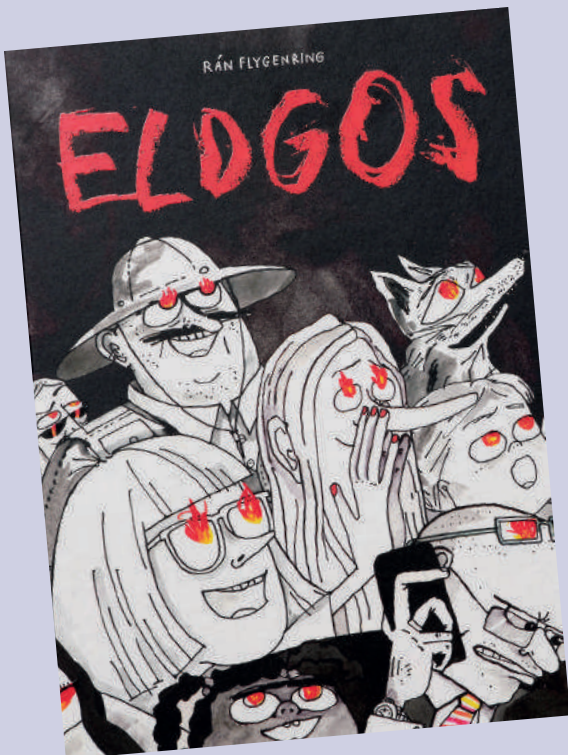
– Huomasin pian, että olen kyllä aika islantilainen.

Tunsin terävät kulmani. Tunsin, että olin jotenkin vähän liikaa, liian villi. Sama tunne valtasi minut, kun avasin Eldgos-kirjan taannoin pitkästä aikaa. Ajattelin, että herranjestas, eikö kukaan saanut tätä naista kuriin?

Hyvä ettei saanut. “Kertomus pursuaa voimaa, joka vangitsee lukijan ja tekee pilaa viehtymyksestämme äärimmäisiin luonnonilmiöihin. – Kirjan kuvitukset tulvivat kekseliäitä yksityiskohtia – ja väritys käy tiivistä, määrätietoista ja ilmaisuvoimaista vuoropuhelua tematiikan kanssa,” perustelee palkintolautakunta päätöstään.

Kirjailija itse kertoo olleensa palkinnosta vilpittömän yllyttynyt. Flygenringin mukaan sanalliselle tarinankerronnalle on Islannissa ollut tapana antaa kuvitusta suurempi painoarvo. Perinteen voi jäljittää aina saagoihin asti. Hän taas kertoo tarinoita sekä kuvin että sanoin.

– En halua joutua sopeutumaan olemassaoleviin kategorioihin tullakseni otetuksi vakavasti. Vaikka työskenteleminen vastoin perinteistä stereotyyppiä naisesta, joka piirtelee hauskoja kuvia lapsille, olen onnekas, että olen tilanteessa, jossa voin kertoa tarinoitani. Nautin työstäni valtavasti ja minua ohjaa syvä sisäinen motivaatio ja ilo, jota koen sepittäessäni tarinoitani. On upeaa, että ihmiset nauttivat niistä ja että ne koskettavat ihmisiä.

Pohjoismaiden neuvoston lasten- ja nuortenkirjallisuuspalkinnolla palkitaan vuosittain yksi pohjoismaisella kielellä kirjoitettu asten- tai nuorten kirja. Vuodesta 2013 jaettu palkinto on suuruudeltaan noin 40 000 euroa. Palkinnon myöntää Pohjoismaiden neuvosto.

Eldgos kuuluu Pohjoismaisen kulttuuripistein kirjaston valikoimaan. Ranflygenring.is

Pohjola-Nordenin Nuorisoliiton keväiset kuulumiset

Riemukasta kevättä kaikille Pohjoismaiden ystäville!

Pohjola-Nordenin Nuorisoliitto on täynnä intoa ja energiaa kevään koittaessa. Olemme alkuvuoden aikana järjestäneet monipuolisia tapahtumia ja aktiviteetteja, jotka ovat innostaneet jäsenistöämme osallistumaan aktiivisesti yhteiseen toimintaan ja rakentamaan vahvaa yhteisöllisyyttä. Syyskokous valitsi aktiivisen hallituksen, jota minulla on ollut kunnia puheenjohtajana tukea.

Olemme iloisia siitä, että olemme saaneet innokkaita nuoria osallistumaan erilaisiin tapahtumiimme ja tuomaan omia ideoitaan ja näkemyksiään esiin. Pohjolan päivä 22. maaliskuuta toi yhteen nuoria eri järjestöistä järjestämäämme after work-tilaisuuteen. Aamupalatilaisuudet ovat täyttyneet ympäri Suomen Pohjola-Nordenin kanssa yhteistyössä järjestetyssä SOOL-kiertueessa, jossa olemme keskustelleet opettajaopiskelijoiden kanssa pohjoismaisista teemoista. Lisäksi olemme kiertäneet messuilla ja opiskelijajärjestöjen tapahtumissa aktiivisesti.

Kevät tuo tullessaan uusia mahdollisuuksia ja suunnitelmia. Pitkäaikainen järjestösuunnittelijamme Iiris Yli-Junnila siirtyi uusien haasteiden pariin ja pian saamme tiimiimme uuden jäsenen, pian Åbo Akademiasta valtiotieteiden kandidaatiksi valmistuvan Niklas Vaulasen.

Tulemme siis suunnittelemaan syksyyn monenlaista kiinnostavaa tapahtumaa. Ennen kesälaitumille siirtymistä olette kaikki tervetulleita SuomiAreenalle Poriin, 26.6.2024 klo 10.00 kuuntelemaan järjestämäämme Nuoret rauhanrakentajina Pohjolassa –paneelikeskustelua.

Nuorten rooli rauhantyössä ja osallisuudessa tulevaisuuden päätöksentekoon on läpileikkaava koko toimintavuonna. Järjestimme kevätkokouksessakin aiheesta keskustelutilaisuuden, jossa mukana olivat Varusmiesliiton puheenjohtaja Elina Riutta, sekä Nuoret, rauha ja turvallisuus -verkoston varapuheenjohtaja Amani Al-mehsen. Keskustelussa nousi erityisesti esiin lisääntynyt tarve luoda nuorille kohtaamispaikkoja ympäri järjestökentän ja puolueaatteiden – keskustelemaan yhteisistä asioista. Suunnitellimmekin jo seuraavaa keskustelutilaisuutta nuorille vaikuttajille EU-vaalien kynnykselle toukokuun loppuun.

Toivotamme kaikille lukijoille iloista ja antoisaa kevättä. Olkaa rohkeasti yhteydessä ja tuokaa omia ideoitanne esiin – yhdessä teemme pohjoismaisesta yhteisöstä vieläkin vahvemman ja innostavamman.

Ystävällisin kevätterveisin,
Nette Rimpioja
Pohjola-Nordenin nuorisoliiton puheenjohtaja

PNN ja FNF ovat aloittaneet yhteispohjoismaisen projektin, jonka tavoitteena on lisätä nuorten osallisuutta kansalaisyhteiskuntaan

Pohjola-Nordenin Nuorisoliitto (PNN) ja Föreningarna Nordens Förbund (FNF) & Föreningarna Norden Ungdomsförbund (FNUF) ovat saaneet Erasmus+ -pien-kumppanuushankerahoituksen nuorten osallisuutta lisäävään projektiin nimeltä *A Stronger Nordic Youth Movement* (SNYM). Projektin tavoitteena on edistää nuorten osallistumista ja sitoutumista kansalaisyhteiskuntaan sekä syventää ymmärrystä niistä esteistä ja haasteista, joita nuoret kohtaavat osallistuessaan kansalaisyhteiskuntaan Pohjoismaissa. Projekti toteutetaan 1.9.2023-31.8.2025 välillä.

Projektin keskeisenä tavoitteena on edistää nuorten osallistumista ja osallisuutta kansalaisyhteiskuntaan ja syventää ymmärrystä pohjoismaisten nuorten kohtaamista osallistumisen esteistä ja haasteista. Projektissa nuoret itse tarkastelevat ja pohtivat, millaisia mahdollisuuksia heillä on ja millaista tukea he tarvitsevat. Lisäksi projekti haastaa vakiintuneita rakenteita kannustaen näitä, erityisesti aikuisliittoja, tarkastelemaan omaa toimintaansa ja lisäämään nuorten osallistumista päätöksentekoon.

Projekti on kolmiosainen ja sisältää kolme toisistaan eroavaa työpajaa, joista kaksi järjestetään Suomessa ja yksi Tanskassa. Projekti tuo yhteen nuoria ympäri Pohjolaa ja luo nuorille turvallisen tilan keskusteluun sekä mahdollisuuden tutustua toisiin Pohjoismaihin. Projektia varten on luotu pohjoismaisista nuorista koostuva ohjausryhmä, joka suunnittelee projektin tarkemman sisällön sekä toteutuksen.

Ensimmäinen työpaja järjestettiin maaliskuussa 2024 Hanaholmenissa. Viikonlopun ajan kestäneeseen workshopiin osallistui lähes kolmekymmentä nuorta eri puolilta Pohjoismaita keskustelemaan nuorten osallisuudesta ja vaikutusmahdollisuuksista. Workshop järjestettiin yhteistyössä Föreningarna Nordens Förbundetin ja Hanaholmenin kanssa. Workshopissa arvioitiin ja kartoitettiin Pohjoismaiden kansalaisyhteiskunnan nykytilannetta. Työpajassa käsiteltiin myös niitä haasteita, joita nuorten osallistumiseen liittyy.

Seuraava SNYM-workshop järjestetään 15.-17.11.2024 Kööpenhaminassa. Toisessa työpajassa perehdytään lisää ensimmäisen työpajan tuloksiin ja pyritään näiden sekä erilaisten skenaarioiden avulla katsomaan kauas tulevaisuuteen ja työstämään nuorten ihannemaailmaa. Kolmannessa, ja viimeisessä, työpajassa kootaan yhteen aiempien työpajojen tulokset ja tarkastellaan käytännön keinoja vahvistaa sekä ylläpitää vahvaa pohjoismaista nuorisoliikettä. Työpajassa nuoret pääsevät myös itse testaamaan ja pilotoimaan erilaisia skenaarioita, joita aiemmissa työpajoissa on luotu.

Projektin päätteeksi työpajojen tulokset kootaan selkeiksi suosituksiksi. Nämä suositukset toimivat käytännön oppaana niille kansalaisyhteiskunnan toimijoille, jotka haluavat tehostaa nuorten osallistumista ja lisätä järjestönsä inklusiivisuutta.

Lisätietoja projektista voi tiedustella Pohjola-Nordenin Nuorisoliiton pääsihteeriltä Jenny Tabermannilta jenny.tabermann@pnn.fi tai osoitteesta snym@pnn.fi.

”

Koko tapahtuma on katsottavissa Pohjoismaiden ministerineuvoston (@NordiskSamarbejde) Youtube-kanavalla nimellä ”Nordens dag 2024: Norden – starkare tillsammans

Pohjola – yhdessä enemmän

Pohjolan päivää vietetään vuosittain 23. maaliskuuta 1962 solmitun Helsingin sopimuksen kunniaksi. Tänä vuonna juhlistimme päivää Helsingin kaupungintalolla jo perjantaina 22. maaliskuuta järjestetyssä tapahtumassa.

Teksti: Susan Neffling
Kuvat: Laura Karlin

Pohjolan päivää vietetään vuosittain 23. maaliskuuta 1962 solmitun Helsingin sopimuksen kunniaksi. Tänä vuonna juhlistimme päivää Helsingin kaupungintalolla jo perjantaina 22. maaliskuuta järjestetyssä tapahtumassa.

Päivän tervetuliaispuheen saapui pitämään Helsingin apulaispormestari Anni Sinnemäki, joka toi Helsingin kaupungin tervehdyksen tapahtuman osallistujille sekä tapahtumaa suorana seuranneille katsojille. Avauspuhejaksi tilaisuuteen saapui ulkoministeri Elina Valtonen, joka johdatti osallistujat päivän teemoihin.

Valtonen otti puheessaan kantaa pohjoismaisen yhteistyön puolesta, sillä juuri nyt se on tärkeämpää kuin koskaan ennen. Suomen ja Ruotsin Nato-jäsenyyden myötä voimme tehdä yhteistyötä ilman rajoitteita – tämä tekee meistä ja alueestamme vahvemman ja vakaamman.

Päivän ensimmäisessä paneelissa keskustelemaan kokoon tuivat pohjoismaisen yhteistyön ministeri Anna-Maja Henriksson sekä pohjoismaiset suurlähettiläät. Keskustelun teemana oli haasteet ja mahdollisuudet matkallamme

kohti turvallisempaa, vihreämpää ja vapaampaa Pohjolaa.

Kiovassa asuva sellisti ja dokumentaristi Lukas Stasevskij avasi päivän toisen paneelin näyttävästi soittamalla samoja kappaleita, joita hän on soittanut keskellä sotaa käyvää Ukrainaa. Esityksen vaikuttavuutta lisäsivät Stasevskijn takana pyörineet kuvat, joissa hän soittaa tuhoutuneiden kylien ja kaupunkien keskellä.

Itse paneelissa tiede- ja kulttuuriministeri Sari Multala, yhteiskuntavaikuttaja Sixten Korkman, Hanasaaren ruotsalais-suomalaisen kulttuurikeskuksen toimitusjohtaja Gunvor Kronman sekä Lukas Stasevskij keskustelivat kulttuurista, luottamuksesta ja demokratiasta sekä niiden vaikutuksesta Pohjolan kriisinsietokykyyn.

Keskustelussa nousi vahvasti esiin kulttuurin ja kulttuuriperinnön suuri merkitys siihen, millaiseksi kunkin maan kansallinen identiteetti rakentuu. Siksi on tärkeää, että kulttuuri on inklusiivista, eikä jätä ketään ulkopuolelle. Kriisinsietokyvyn kannalta vahva kansallinen identiteetti nähdään kansakunnan selkärankana.

Esimerkiksi sodankäynnissä vastapuolta pyritään usein heikentämään tuhoamalla heidän kulttuuriperintöään ja sitä kautta identiteettiään, joiden puolesta sodassa usein taistellaan.

Päivän aikana käydyt keskustelut ja kohtaamiset muistuttivat meitä jälleen ei pelkästään pohjoismaisen yhteistyön, mutta myös yhteisöllisyyden, merkityksestä.

Kiia Kauppinen ja Salla Kärkkäisen mielestä Kruunupyyn ruotsin kielen tehokurssista oli apua ylioppilaskirjoituksissakin.

Keski-Suomi panostaa nuorten koulutukseen

Keski-Suomen Pohjola-Norden ry tarjoaa toisen asteen opiskelijoille maksuttomia ruotsin kielen tehokursseja.

- Olemme reilun kymmenen vuoden aikana tarjonneet 176:lle toisen asteen opiskelijalle ruotsin kielen tehokurssin. Tulevana kesänä heinä-elokuun vaihteessa Kruunupyyn opiston kahdeksan päivän koulutukseen pääsee 16 nuorta, kertoo yhdistyksen sihteeri Anna-Maija Berg.

- Nuorten koulutuspaikkana oli pitkään Piteån kansanopisto Ruotsissa, mutta koronan jälkeen paikaksi vakiintui Kruunupyyn opisto.

Äänekoskelaiset Kiia Kauppinen ja Salla Kärkkäinen osallistuivat kielikurssille kesällä 2022 ja kirjoittivat ylioppilaisiksi 2023. Tytöt kuvailevat yhdentoista päivän intensiivistä koulutusta unohtumattomaksi ja ainutlaatuisiksi kokemuksiksi.

- Päivät olivat tiiviitä, mutta opetus oli toisaalta rentoa. Kurssi kehitti erityisesti ruotsin kielen puhumisen taitoa, mutta sisältö ja erilaiset opetustavat antoivat valmiuksia tulevia ylioppilaskirjoituksia varten. Ruotsin kieli jäi hyvällä tavalla päälle kirjoitusten alla, kehuivat tytöt.

- Myös vapaa-ajan aktiviteetit olivat mukavia kokemuksia, Tankarin majakkasaaren retkeä myöten. Kvarnen kansanopiston henkilökunta otti meidät hienosti huomioon koko jakson ajan.

Oppilasta kohti tuhannen euron arvoisen kurssin kustannukset on katettu säätiöiltä, kunnilta ja suurteollisuudelta saaduilla avustuksilla.

Monelta keskisuomalaiselta paikkakunnalta on oma Pohjola-Norden yhdistys kuivunut pois viime vuosina. Äänekoskea kotipaikkana pitävä uusi fuusioyhdistys Keski-Suomen Pohjola-Norden jatkaa toimintaa koko maakunnan alueella.

Pieni ja tasokas Konneveden lukio käynnistää parhailaan yhteistyötä Pohjois-Norjassa sijaitsevan Sjøveganin toisen asteen koulun kanssa. Tätäkin hanketta paikallis-yhdistys tukee.

Yhdistys on elvyttänyt yhteyksiä vanhoihin pohjoismaisiin ystävyyskuntiin. Pari vuotta sitten yhdistyksen delegaatio oli mukana Suolahden kaupungin entisen norjalaisen ystävyyskaupungin Eidsvollin 1000-vuotisjuhlissa. Ensi kesänä yhteyksiä viritellään uudelleen Äänekosken entiseen ystävyyskaupunkiin Örnsköldsvikiin Ruotsissa. Sattumoisin molemmissa kaupungissa elinvoimaa kasvattaa saman yhtiön, Metsä Groupin tehtaat.

Keski-Suomen yhdistyksessä on jonkin verran jäseniä Äänekosken seudun lisäksi Laukaassa ja Jyväskylässä. Nyt toivotaan, että mukaan saataisiin entistä enemmän pohjoismaisen yhteistyön laajentamisesta ja syventämisestä kansalaisjärjestötasolla kiinnostuneita ihmisiä.

Nordismens symbol

Text: Peter Kankkonen

För att befrämja den nordiska samhörigheten donerade föreningen Pohjola-Norden i Karlebynejden en staty föreställande Gustav II Adolf till staden Karleby i samband med dess 400-årsjubileum 2020. Grundläggningsurkunden för den nya staden Gamble Karlebij undertecknades av hjältekungen den 7 september 1620.

Prisbelönt skulptör

Den av den prisbelönta Nedervetilträskulptören Ulla Haglund gjorda statyn har på ett förtjänstfullt sätt integrerats i den historiska kontexten. Den står nämligen där stadens tjärtorg och hamn fanns på 1600-talet. Sjöfarten, egna båtvarv och rederier möjliggjorde en gynnsam tjärexport, som gjorde staden till en välbärgad ort i det svenska kungariket. Dessutom är den i finskt granträ formade statyn patinerad med trätjära, som symboliseras av en brinnande tjärtunna i stadens vapen. Den resliga tragestaltens klädsel är som sig bör tidsenlig och de angenäma anletsdragen kan nog anses utstråla belåtenhet.

Tillfredsställelse hade nog Gustav II Adolf orsak att känna trots att han var endast 37 år gammal då hans livslåga släcktes den ödesdiga lördagsförmiddagen den 6 november 1632. Till följd av att slagfältet i Lützen var inbäddat i en tät dimma och tjock stridsrök red han av misstag in i fiendens led och stupade ridandes på sin stridshingst Streiff.

Källa till tillfredsställelse

Idag har vi finländare orsak att känna tillfredsställelse över Gustav II Adolfs livsverk. Det är han som till en stor del lade grunden för det som senare kom att bli Norden. För att förhindra Ryssland från att lägga beslag på den östra rikshalvan, som då var omogna att bli en egen stat, band han samman den med den västra rikshalvan. Det var också han som stabiliserade grunden så att Finland och Skandinavien blev Norden.

Den nordiska välfärden

I det trettioåriga kriget var det Gustav II Adolf som stod i spetsen för det protestantiska Nordeuropa. Det kännetecknades av en geografisk samhörighet, gemensamt kulturarv, i lag hävdvunnen frihet, tämligen fast samhällsordning, konstitutionell rättsordning och en protestantisk trostolkning. Den av omvärlden respekterade nordiska välfärden har som känt vuxit fram ur den lutherska kyrkans sköte. Det tar sig uttryck i den nordiska korsflaggan som används av alla nordiska länder inklusive Åland och Färöarna.

Välkommen gåva

Genom sin gåva har den lokala Pohjola-Norden föreningen stärkt minnet av Gustav II Adolf i Karleby eftersom en av skinn- och tjärstadens centrala gator bär det ärevärdiga namnet Gustav Adolfsgatan.

Ulla Haglunds trästaty över kung Gustav II Adolf är en gåva av den 1944 grundade föreningen Pohjola-Norden i Karlebynejden. Bild: Kirsti Rasehorn

Ungdomar från Sala i Sverige:

”Bredda vänortssamarbetet!”

En grupp gymnasiestuderande från Sala i Sverige besökte Kristinestad i februari i år och var helt överraskade över hur mycket gemensamt de båda vänortsstäderna har. Pohjola Norden i Kristinestad var värd för besöket.

Eleverna från Kungsängsgymnasiet i Sala läser en fördjupad historiekurs och hade med sig sin historielärare Kristin Löfgren och skolans bibliotekarie Karin Hultén, som hjälpt dem att samla information om den gemensamma historia Sverige och Finland har.

- Vi gjorde inför resan en tidslinje som sträckte sig över forntid till nutid, säger Kristin Löfgren.

- Eleverna tyckte det var intressant och lärde sig mycket. I svensk historieundervisning läggs sällan fokus på de båda ländernas gemensamma historia. När vi började zooma in på Kristinestads historia upptäckte vi likheterna och kopplingarna till Sala på många olika sätt. Där fanns kontakterna in i nutid, inte bara historiska gestalter som Drottning Kristina och Per Brahe.

Men det var Kristinestad av i dag som väckte elevernas största intresse, berättar Kristin Löfgren.

- Stadens tvåspråkighet fascinerade dem. De kom till ett annat land och kunde ändå känna sig som hemma och bli förstådda. Deras reaktion efter resan har varit att Sala borde bredda vänortssamarbetet och få med ungdomar i större utsträckning.

Inför resan hade eleverna gjort en liten enkätundersökning på stan i Sala och funnit att det mest var de äldre Salaborna som kände till vänortsverksamheten och vilken vänort de hade i Finland. Sämre var det bland ungdomarna, flera av dem kände inte till vänortsverksamheten över huvud taget och hade ingen aning om att Kristinestad är stadens vänort. I Kristinestad däremot var läget ett annat, de flesta kände till Sala som stadens vänort.

Nordenkväll på Hemslöjdsgården i Kristinestad. Hedersordföranden Börje Enlund i Föreningen Pohjola-Norden i Kristinestad, t v, berättade för Salagästerna om hur vänortsverksamheten mellan de två städerna kom till år 1949. Bredvid Enlund, Sala gymnasiums historielärare Kristin Löfgren. I övre raden längst till höger Karin Hultén från Sala och Nordenföreningens ordförande i Kristinestad Lisbeth Saxberg-Blomkvist. Foto: Jessica Bårdsnes.

Kristin Löfgren påminner om att Sverige som ordförandeland i EU år 2001 avsatte 20 miljoner kronor för att sätta fokus på vänortssamarbetet i ett projekt man kallade Vänort 2001.

- Men sedan dess har fokus flyttats från Norden till Europa och ungdomarna vet mer om EU och europeiskt samarbete än om vänortssamarbetet i Norden. Under åren 2011-2018 har ju dessutom antalet nordiska vänorter halverats på grund av kommunsammanslagningar och bristande resurser.

Ungdomarna fick under sitt besök i Kristinestad inte bara träffa andra skolungdomar vid Kristinestads svenska gymnasium och Lappfjärds folkhögskola, med inriktning på musik, utan också besöka till exempel näringslivskontoret där de blev informerade om vilka framtidsplaner staden har för näringslivet.

- En av idéerna eleverna tog med sig hem var Kristinestads aktiva arbete med Cittaslow-projektet kring småskalighet och genuin hemkänsla, berättar Kristin Löfgren.

Eleverna planerar att så småningom presentera en gemensam rapport om sina erfarenheter i Kristinestad. Kristin Löfgren poängterar att detta besök inte bara handlade om historisk fördjupning utan också skall ses som en inspiration för nutid och framtid. Det intressanta är vad nordiskt samarbete kommer att betyda i framtiden till exempel i bilaterala relationer, säger hon.

Tanska ja Norja tutuksi Uudessakaupungissa

Teksti: Antti Karlin

Tanska-illan esiintyjät Pirkko Arstila, Ann-Marie Nyroos, Anja Savolainen ja Niklas Ollila. © Antti Karlin

Niklas Ollilan innostava esitys norjan kielestä. © Antti Karlin

Uudenkaupungin Pohjola-Nordenin järjestämät Tanska- ja Norja-illat ovat olleet todella suosittuja. Yhdistyksen puheenjohtaja Anja Savolainen totesi, että yhdistys aloitti talvella 2023 Pohjoismaiden esittelyn Islanti-illalla. Syksyllä 2023 oli vuorossa Tanska-ilta ja nyt helmikuussa Norja-ilta. Joulukuussa järjestetään Nobel-juhla ja tällöin tulee tutuksi myös Ruotsi.

Tanska-illassa suurlähettiläs (emeritus) Ann-Marie Nyroos kertoi työstään Tanskassa. Liittohallituksen jäsen Niklas Ollila piti loistavan esityksen tanskan kielestä, ja osanottajille tulivat tutuksi myös tanskalaiset laulut. Pirkko Arstilan juontama muotinäytös loi iltaan kansainvälistä tunnelmaa. Paikallisen Gasthaus Pookin ravintoloitsija Simo Reijonsaari henkilökuntineen oli valmistanut tanskalaistyypin illallisen, ja pöytien kattaus noudatti Tanskan värejä. Dansk smørrebrød, täytetty broilerfile ja brunede kartoffel ja punakaali maistuivat.

Norja-illassa Matkakoikien Lauri Laakso kertoi Norjan matkoista ja Pirkko Arstila Hurtigruten matkastaan. Trubaduri Mikko Itäranta musisoi norjalaisten laulujen kera ja Niklas Ollila kertoi elävästi norjan kielestä. Norja taitaa olla maailman ainoa maa, jossa perustuslaki on kirjoitettu kahdella kielellä: 2014 otettiin virallisesti käyttöön nykykielinen perustuslaki kirjanorjaksi ja uusnorjaksi.

Gasthaus Pookin henkilökunta oli valmistanut upean Norja-illallisen; norjalainen kansallisjuusto (Gjetost

Gudbrandsalen), savulammasta, sienisalaattia, turskaa ja äyriäisiä, fenkolitillikastike, kasviksia sekä jälkiruokana kuorrutetut maalaistytöt (Tilslørte bondepiker). Paikallisten lisäksi iltoihin on osallistunut myös Rauman Pohjola-Nordenin väkeä. Molempien iltojen aikana pyöri diaesitys molemmista maista.

Lauri Laakso esitteli Matkakoikien matkatarjontaa, joista löytyy matkoja Norjan Lofoteille ja jopa Huippuvuorille. © Antti Karlin

Rauman Pohjola-Nordenin kirjaoprosjekti

Rauman Pohjola-Norden on toiminut aktiivisesti vuosikymmeniä ja kerran eräässä hallituksen kokouksessa heräsi ajatus, että erilaisia kokemuksia, ajatuksia ja tapahtumia olisi hyvä koota luettavaksi ja muisteltavaksi kaikille kiinnostuneille.

Valokuvia ja eri tapahtumien esitteitä jokaiselle on kertynyt paljon kaikkien jäsenten kotialbumeihin. Oli tarkoitus, että kokoelmaan tulisi tietoa Pohjola-Nordenin valtakunnallisesta, alueellisesta ja paikallisesta toiminnasta, jota-kin yleistietoa Pohjoismaista, kulttuurista ja yksittäisten toimijoiden kokemuksista ja mietteistä.

Päätarkoitus ei ollut ollut tehdä Rauman yhdistyksen historiikkia ja organisaation kuvausta, vaan toimijoiden omakohtaisten kokemusten pohjalta kerrottuja tarinoita ja muistoja, jolloin jokaisen oma ääni tulisi esille. Jokainen kokee asiat omista lähtökohdistaan ja omalla tavallaan. Tärkeää on yhteisistä kokemuksista keskusteleminen ja muistelemine. Tässä pohjoismaisuus on pääaiheena ja yhdistävänä tekijänä. Mielenkiitaisia kertomuksia on tullut siitä, millaisia tapahtumia on yhdessä suunniteltu ja toteutettu, millaisia retki- ja kulttuurikohteita on ollut ja miten henkilöt ovat tulleet toimintaan mukaan ja mitkä asiat ovat kiinnostaneet eniten.

Toisaalta on myös tärkeä pohtia, mitä pohjoismaalaisuus merkitsee itse kullekin. On hyvin rikastuttavaa miettiä ja keskustella, mitkä ovat yhdistäviä tekijöitä ja mitkä kiinnostavat. Paljon on ollut kirjoittajien mielessä erilaisia ajatuksia ja kokemuksia juhlatilaisuuksista, matkoista ja erilaisista paikallisista, alueellisista ja valtakunnallisista tapahtumista. Toimintojen sisällöt valikoituvat ihmisten intressien mukaan ja esimerkiksi yhteisten tapahtumien sisällöt valitaan ajankohtaisuuden ja tarjonnan mukaisesti ajatuksella, että ”yhdessä on mukavampaa”.

Kaikille yhdistyksessä oleville jäsenille ja toimijoille lähettiin avoin kirjoitusten ja valokuvien etsintäkutsu muutama vuosi sitten. Kaikilla on ollut mahdollisuus osallistua ja tulla mukaan. Osa materiaaleista kerättiin henkilön muisteluista ja sanelluista nauhoituksista, osa kirjoituksista ja osa haastatteluista. Toimituskunta teki yhteisvastuullisesti ja tasaveroisesti hyvin aktiivista työtä. Perusajatuksena oli, että jokainen on mukana tässä yhteisessä hankkeessa.

Valokuvia on kertynyt sadoittain ja niistä tärkeimpien ja keskeisimpien valinta tähän julkaisuun on ollut todella yksi haastavimmista tehtävistä, mutta myös yksi mielenkiintoisimmista! Yllättävän paljon on tullut esille aivan uusia asioita ja näkemyksiä, joita ei olisi varmaan koskaan tiedetty, jos tähän yhteiseen kirjoitus- ja koontityöhön ei olisi ryhdytty.

Toimituskunta, Rauman Pohjola-Norden

Tillsammans – yhdessä

Kansalaistoimintaa yli rajan

Ola Backe, Norden Haparanda

Jyrki Niemenmaa, Pohjola-Norden Tornio

Jukka Ikäläinen, Pohjola-Norden Kemi

Tornionjokilaaksossa Suomen ja Ruotsin välinen raja on aina ollut kuin veeten piirretty viiva. Paikkakuntalaiset ovat tottuneet kulkemaan molemmilla puolilla rajaa ilman rajoituksia, asioitaan ja bisneksiään hoitamassa – ja tietysti tapaamassa perheenjäseniään ja ystäviään. Rajan olemassaoloa ei edes tiedostettu, ennen kuin covid-19 hiipi rajoista piittaamatta kaikkialle. Yhtäkkiä raja suljettiin ja tullimiehet alkoivat vaatia erilaisia todistuksia rajan ylitystä yrittävilä. Tämä aiheutti suuria ongelmia rajaseudun liiketoiminnalle, kanssakäymiselle ja säröjä hyvään yhteishenkeen.

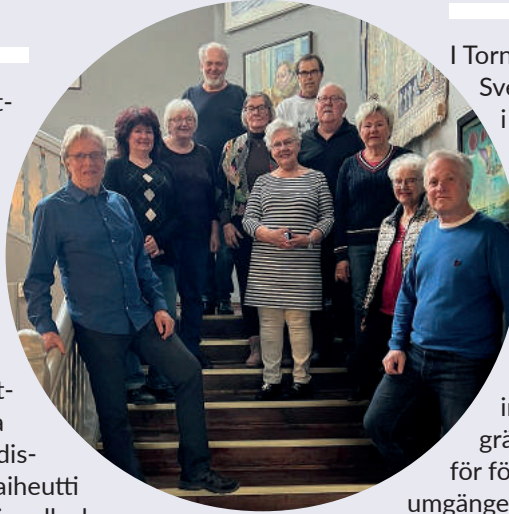
Epidemian laantuessa, Haaparannan Norden-yhdistys päätti tehdä jotain säröilleen yhteishengen parantamiseksi. He kutsuivat Haaparannan ja Tornion kunnanjohtajat keskustelemaan kaupunkien yhteistyöstä ja tulevaisuuden suunnitelmista. Tilaisuuteen kutsuttiin myös Tornion ja Kemin Pohjola-Norden yhdistysten edustajat.

Tilaisuus ja sitä seurannut yhdistysten yhteinen palaveri muodostivat perustan hankkeelle, jonka nimeksi annettiin Tillsammans/Yhdessä. Sen tavoitteena oli parantaa rajaseudun ilmapiiriä ja yhteistyöhön kansalaisyhteiskunnan rajan ylittävällä konkreettisella toiminnalla. Haaparannan, Tornion ja Kemin yhdistykset järjestivät kukin vuorollaan tilaisuuden, johon osallistuivat kunkin kaupungin ja yhdistysten edustajat. Kokouksissa keskusteltiin rajaseudun nykyisestä yhteistyöstä ja sen konkreettisista ongelmista, kuten esimerkiksi huonoista julkisen liikenteen yhteyksistä Tornio-Haaparannan ja Kemin välillä, vihreän siirtymän suunnitelmista ja käytännön toimenpiteistä.

Tillsammans/Yhdessä-hankkeen osallistujat vierailivat myös Ruotsin Helsingin suurlähetystössä sekä Tukholman Suomen suurlähetystössä kertomassa hankkeestaan ja rajaseudun asioista. Samalla matkalla tavattiin myös Pohjola-Nordenin edustajat Helsingissä ja Nordenin edustajat Tukholmassa.

Hanke toteutettiin maaliskuu 2022-helmikuu 2023 välisenä aikana. Hankkeeseen osallistuneet ovat erittäin tyytyväisiä siihen ja sen luomaan yhteistyöformaattiin, jonka avulla kolmen yhdistyksen yhteistoimintaa tullaan jatkamaan (Pohjoiskalotin yhdistysten suunnitellun yhteistyön lisäksi).

Mellanfolkligt samarbete över gränsen

I Tornedalen, gränsen mellan Finland och Sverige har alltid varit som en linje ritad i vatten. Lokala människor är vana vid att gå fritt på båda sidor utan begränsningar, för att göra affärer eller för att besöka släkt och vänner. Man tänkte inte på att det finns en gräns där, innan covid-19 smög in till orten, utan att respektera gränsen. Plötsligt var gränsen stängd och tullmän krävde många slags intyg från dem som försökte gå över gränsen. Detta orsakade stora problem för företag, för människornas traditionella umgänge och atmosfären i gränstrakten.

När epidemin började avta, beslöt Norden Haparanda att göra någonting för att förbättra atmosfären på gränsen. De bjöd in kommundirektörerna från Haparanda och Torneå till ett möte för att diskutera kommunernas samarbete och framtidsplaner. Representanter av Pohjola-Norden Torneå och Kemi bjöds också in.

Detta och efterföljande möten mellan de tre föreningarna, lade grunden till samarbetsprojektet, som kallades för Tillsammans/Yhdessä. Syftet med projektet var att förbättra atmosfären och samarbetet på gränsområdet, med hjälp av en mellanfolklig, konkret, gränsöverskridande verksamhet. Föreningarna i Haparanda, Torneå och Kemi organiserade var sitt evenemang för medlemmar och representanter från respektive kommun. I möten diskuterade man gränstraktens nuvarande och framtidens samarbete, dess konkreta utmaningar, som till exempel dåliga kollektivtrafikförbindelser mellan Tornio/Haparanda och Kemi, planer och konkreta åtgärder angående grön omställning.

Deltagare i Tillsammans/Yhdessä-gruppen besökte också den svenska ambassaden i Helsingfors och den finska ambassaden i Stockholm. för att berätta om projektet och om gränstraktens speciella omständigheter och utmaningar. På samma resa, mötte man också representanter av Pohjola-Norden i Helsingfors och av Norden i Stockholm.

Projektet genomfördes under perioden mars 2022 – februari 2023. Deltagare är mycket nöjda med projektet och med samarbetsformatet som de har skapat. De tre föreningarna kommer att fortsätta samarbetet också i framtiden (utöver samarbetet som har planerats för Nordkalottens föreningar).

Pohjolan pidot Hanasaassa

Pohjolan pidot Hanasaassa 23. maaliskuuta kokosivat yhteen yli 70 osallistujaa eri puolilta Etelä-Suomea hyvän ruoan ympärille. Pohjolan pitoja on järjestetty jo pitkään entisen Uudenmaan piirin ja nykyisen Etelä-Suomen alueen jäseniä kokoavina juhlina. Pandemian aikana juhlamiseen tuli pieni tauko, mutta pidot ovat tärkeä osa toimintaa, tarjoten alueen nordisteille kulttuuria, ruokaa ja mukavaa yhdessäoloa.

Juhlan musiikkiohjelman aloitti Tapiolan musiikkilukion kuoron esitys ja juhlan päätteeksi kuultiin iki-ihania pohjoismaisia viisuja kotkalaisten Susanne ja Arnfin Øksnevadin esittäminä.

Liittohallituksen varapuheenjohtaja Christel Liljeström toi juhlijoille liiton tervehdyksen ja Ulf Johansson piti juhlapuheen.

Pidoissa annettiin myös tuttuun tapaan kunnia heille, joille se kuuluu. Vuoden Nordistina palkittiin Helsingin Arbis, joka on jo usean vuoden ajan toiminut Pohjoismaisen talvipäivän paikkana ja tärkeänä yhteistyökumppanina. Talvipäivän päävastuu on Helsingin Pohjola-Nordenilla ja yhdistys esitti Arbista palkinnon saajaksi. Espoon yhdistyksen pitkäaikaisia aktiiveja muistettiin, Ulf Johansson valittiin Espoon yhdistyksen kunniajäseneksi ja Anna-Lisa Leino ja Anja Syrjä saivat kumpikin liiton kultaisen ansiomerkin.

*Siitä Pohjolan emäntä laittoi keitot kiehumahan,
kattilat kamuamahan, riehtilät remuamahan.
lepoi siitä leivät suuret, suuret talkkunat taputti
hyvän rahvahan varaksi, joukon suuren syötäväiksi
Pohjolan pitkissä pioissa, Sariolan juomingissa.
Elias Lönnrot 1849*

Onnea Pohjola-Norden 100 vuotta!

Turun Pohjola-Norden onnittelee sydämellisesti 100-vuotiaasta Pohjola-Nordenia sen tärkeästä Pohjoismaiden välisestä työstä sekä valtakunnallisesti, alueellisesti että paikallisesti.

Turun kaupungille – porttina länteen ja länneestä saapuville - ja sen asukkaille on pohjoismainen yhteys ollut itsestään selvää vuosisatoja. On sitä toki koeteltu, kuten viimeksi pandemian takia. Vuosisatojen ajan on Turun linna ollut kuitenkin Varsinais-Suomen porttina Aurajoen suulla hyvästellen matkustajat Suomesta Pohjoismaihin, ja samalla se on toivottanut tervetulleiksi naapurimaista saapuvat vieraat. Ehkä he tapaavat ruotsinkielisiä tai sitten ihmettelevät paikallisen suomen murteen piirteitä.

Turun Pohjola-Norden toimii valtakunnallisen liiton avustuksella paikallisella tasolla viedäkseen pohjoismaista tietoisuutta edelleen kaiken ikäisille, niin nuorille kuin senioreille. Tämän tuloksena on nähty mm. opiskelijaryhmien runsasta osallistumista elinkeinoseminaareihin. Myös opiskelijoiden vuosijuhlissa on usein kuultu tervehdyssanoina ”Kära nordiska vänner”, ja muiden Norden-yhdistysten ja ystäväkaupunkienkin vierailut ovat synnyttäneet uusia ystävyysseiteitä. Liput liehuvat Pohjolan päivänä ja Pohjolan pidot nostavat lisää odotuksia Pohjolasta.

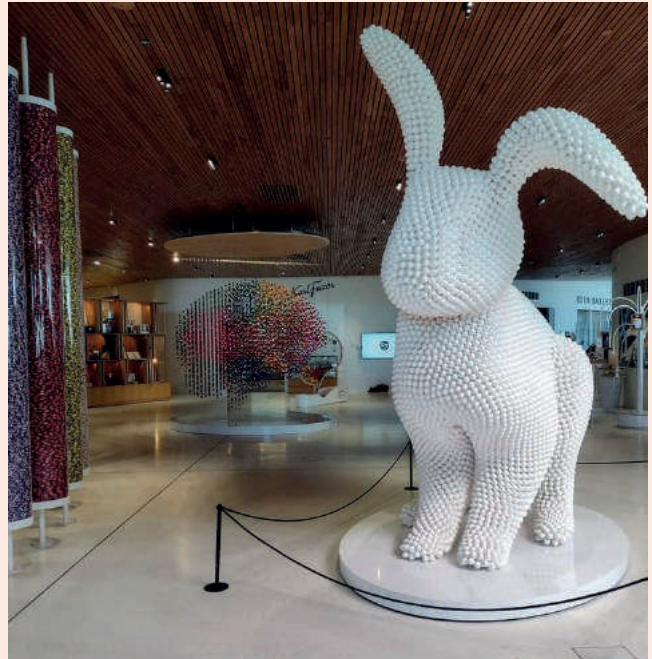
Pohjolan päivää 2024 vietettiin Turussa Pohjolan pidoissa. Nordens dag firades 2024 i Åbo med Nordisk gästbud.

Pohjoismaisuus näkyy Orimattilassakin

Orimattilan P-N yhdistyksen vuosi 2023 oli toimielias ja hauska. Pohjolan päivän kunniaksi järjestimme K-Supermarketin aulassa toiminnan esittelyä, erilaisia Pohjolaan liittyviä tehtäviä ja arpajaiset. Pääsimme vastailemaan moniin kysymyksiin ja tapasimme jäsenyydestäkin kiinnostuneita ihmisiä. Moni halusi kertoa omista yhteyksistään Pohjoismaihin.

Orimattilan yhdistyksellä on jo viime vuosituhannesta asti ollut yhteistyötä Orimattilan kirjaston kanssa. Pohjoismaiselle kirjallisuusviikolle marraskuussa kokosimme jälleen vuoden teemaa ja teoksia esittelevän näyttelyn. Astrid Lindgrenin Eemelin metkut -kirjassa luetellaan tarkkaan Eemelin tarjoamat jouluruoat. Nykysuomalainen joulupöytä on kovin niukka Eemelin kodin antimisiin verrattuna. Kuvien ja tekstein kerroimme Tanskan, Norjan, Ruotsin ja Suomen jouluperinteistä; paljon yhteistä, mutta erojakin on.

Marraskuussa yhdistys järjesti kirjastossa kävijöille perinteistä jouluaskartelua. Teimme olkikoristeita, pikkuhimmelaita, joululintuja ja lumitähtiä. Lucian-päivänä

Grattis Pohjola-Norden 100 år!

Pohjola-Norden firar 100 år, den nordiska gemenskapen till fromma, internordiskt, riksomfattande, regionalt, lokalt och lyckönskas innerligt av Pohjola-Norden i Åbo.

För Åbo – porten västerut i Norden och västerifrån - och dess invånare har nordisk samhörighet och gemenskap i sekler varit en självklarhet. Visst har den prövats, senast av pandemin. I århundraden har dock Åbo slott, som en utpost för Egentliga Finland vid utloppet av Aura å, tagit farväl av resande ut i Norden från Finland och välkomnat gäster från grannländerna. De möts kanske av svensktalande eller också väcker svenska inslag i den lokala finska dialekten förundran.

Pohjola-Norden i Åbo arbetar med riksförbundets bistånd på det lokala planet för att föra det nordiska budskapet vidare till alla åldrar, allt från ungdomar till seniorer. Resultat har noterats, busslaster studerande till Näringslivsseminarier, "Kära nordiska gäster" är hälsningsord vid studenternas årsfester, medlemsbesök till och från andra Norden-föreningar och vänorter, vänskapsband knyts. Flaggor hissas på Nordens dag och Nordiska gästabad ger nordisk mersmak.

*Turun Pohjola-Norden ry
Bo Grönholm, varapuheenjohtaja*

tarjosimme Palvelukoti Erkkilän vanhuksille päiväkahvit piparien ja kotitekoisten Lucia-pullien kera. Yhteiskoulun Lucia-kuoro esiintyi Erkkilässä. Myös Orimattilan Taidemuseo on meille tärkeä yhteistyökumppani. Yhdistys osallistui siellä 16.12. pidettyyn Olan taide&design-joulutoriin. Se järjestettiin ensimmäistä, mutta ei viimeistä kertaa. Suosio oli yllättävän hyvä. Leipomamme kakut ja joulutortut myytiin loppuun. Ensi kerraksi "leipurimme" tuplaavat tuotantonsa.

Vaikka yhdistyksemme on pieni, mukavalla joukolla pidämme pohjoismaisuutta esillä tälläkin paikkakunnalla.

Orimattila Pohjola-Norden ry ordnade i april 2023 en utflykt till Fazer Experience besökscenter i Vanda. Det ordnades en privat guidad rundtur för vår grupp på 18 personer. Det var en informativ men rolig presentation om Fazers historia och produktsortiment. Förstås fick vi också smaka på olika sorters choklad och godis. De som ville kunde äta lunch på Fazer Café Fazerila innan rundturen och efter den fanns det möjlighet att shoppa i Fazer Experience Shop. Dessutom fick alla deltagare en produktpåse med sig hem.

Linda Udd och Markku Ojala med barnen Elias, Ida, Niklas och Linus besökte Fazer Experience besökscenter för första gången. - Den berömda haren med Mignon ägg var fin och det roligaste var när man i slutet av rundturen fick smaka på olika sorters Fazer godis så mycket man orkade. Tack Orimattila Pohjola-Norden för arrangemanget!

Pohjola-Norden i Kristinestad-Kristiinankaupunki rf Nordens roll i det lokala och globala samhället

Kristinestad fyller 375 år, Pohjola-Nordens förbund 100 år och Pohjola-Norden i Kristinestad-Kristiinankaupunki 75 år.

Detta firar föreningen med ett seminarium fredag 7.6.2024 kl. 18.00 i Kulturhuset DUX.

Nordenföreningen har engagerat fyra inledare, Generalsekreterare Micaela Röman, Pohjola-Norden, Landskapsdir. Mats Brandt, Österbottens förbund, Europa- och ägarstyrningsminister Anders Adlercreutz och Stadsdir. Markku Lumio, Kaskö stad. Kristinestads stadsdirektör Mila Segervall håller välkomsthälsningen.

Vd Kjell Skoglund från Fi-Sv Handelskammaren kommer att fungera som moderator. Seminariet är svenskspråkigt och avgiftsfritt. Alla nordenintresserade är välkomna.

Lisbeth Saxberg-Blomkvist, ordförande

Föreningen P-N i Närpes gratulerar Förbundet P-N till 100 år!

Föreningen P-N i Närpes har existerat sedan år 1947, alltså i 77 år. Föreningen har haft vänorter i alla nordiska länder. Den första vänorten var Västervik i Sverige och samarbetet med Västervikföreningen är fortfarande aktivt. Detsamma gäller samarbetet med Akranes på Island. Tyvärr har föreningarna i Bamble i Norge och i Tönder i Danmark ebbat ut dels genom kommunreformer och dels genom generationsbyten. Som ny Nordenförening i Danmark har Langeskov på Fyn kommit med, men också här försvåras verksamheten av att kommunens intresse för vänortsverksamhet är svalt.

Nordiskt samarbete är idag mer aktuellt än någonsin och till stor glädje lyfts dess betydelse fram allt mer i olika sammanhang. Låt oss gemensamt arbeta för ett gemensamt Norden inom alla möjliga samarbetsområden.

*Föreningen Norden i Närpes
Styrelsen*

Ihan parhaita hetkiä"

HOTELLILOMA, JOTA ODOTTA

HOTELLSEMASTER ATT SE FRAM EMOT

Se tunne, kun reissu on varattu ja uudet kokemukset ovat edessä. Upeat kohteemme ympäri Pohjolan odottavat sinua.

Den känslan när resan är bokad och nya upplevelser väntar. Våra fantastiska destinationer runt om i Norden väntar på dig.

Katso kohdevinkit ja tarjoukset scandichotels.fi

Se våra bästa erbjudanden och destinationer på scandichotels.se

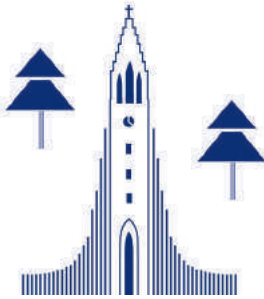
Scandic

LIITY JÄSENEKSI BLI MEDLEM

WWW.POHJOLA-NORDEN.FI

LIITY JÄSENEKSI

Henkilöjäsenyys

Henkilöjäsenet kuuluvat oman paikkakuntansa paikallisyhdistykseen ja voivat osallistua sekä paikalliseen että valtakunnalliseen toimintaan. Jo jäseneksi liittyminen on pohjoismaisen yhteistyön tukemista. Pohjola-Nordenin jäsenet saavat jäsenlehdet sekä erilaisia jäsenetuja. Jäsenmaksu on 25 euroa vuodessa.

Kannatusjäsenyys

Pohjola-Nordeniin voi liittyä myös kannatusjäseneksi. Kannatusjäsenyys eroaa tavallisesta henkilöjäsenyydestä siten, että kannatusjäsenet eivät ole minkään Pohjola-Nordenin paikallisyhdistyksen jäseniä, eikä heillä siten ole edustus- tai ääni-oikeutta esimerkiksi liittokokouksessa. Kannatusjäsenen jäsenmaksu on sama kuin henkilöjäsenen, ja kannatusjäsenet saavat samat jäsenedut kuin henkilöjäsenet.

Perhejäsenyys

Mikäli perheessäsi on jo Pohjola-Nordenin henkilöjäsen, voit liittyä perhejäseneksi. Perhejäseniksi lasketaan kaikki samassa taloudessa asuvat henkilöt. Jäsenmaksu on 15 euroa vuodessa.

Yhteisöjäsenyys

Järjestöt voivat liittyä Pohjola-Nordenin yhteisöjäseniksi. Yhteisöjäsenet voivat asettaa edustajiaan ehdolle Pohjola-Nordenin päättäviin elimiin ja voivat näin vaikuttaa pohjoismaiseen yhteistyöhön. Yhteisöjäsenen jäsenmaksu määräytyy yhteisön koon mukaan.

Koulujäsenyys

Koulut voivat liittyä Pohjola-Nordenin koulujäseneksi 20 euron vuosimaksulla. Koulujäsenet saavat Pohjolaan liittyvää ajankohtaista materiaalia ja tietoa pohjoismaisista kursseista, apurahoista ja uusista oppimateriaaleista.

Kirjastojäsenyys

Kirjastot voivat liittyä Pohjola-Nordenin kirjastojäseneksi 20 euron vuosimaksulla. Kirjastojäsenet saavat Pohjola-Nordenin jäsenlehdet sekä apua Pohjola-hyllyn perustamiseen kirjastoon.

Nuorisoliiton jäsenyys

15-29-vuotiaat voivat liittyä Pohjola-Nordenin Nuorisoliittoon. Jäsenyys on maksuton. Liity Nuorisoliiton jäseneksi osoitteessa pnn.fi.

BLI MEDLEM

Personmedlem

Personmedlemmarna hör till föreningen på hemorten och kan delta både i den lokala och i den riksomfattande verksamheten. Redan genom att bli medlem stöder man det nordiska samarbetet. Pohjola-Norden erbjuder dessutom sina medlemmar en tidskrift och olika medlemsförmåner. Medlemsavgiften är 25 euro per år.

Stödmedlemskap

Det är också möjligt att ansluta sig till Pohjola-Norden som stödmedlem. Stödmedlemskapet skiljer sig från personmedlemskap så att stödmedlemmarna inte är medlemmar i någon av Pohjola-Nordens lokalföreningar. Stödmedlemmarna har inte heller representations- eller rösträtt på till exempel förbundsmötet. Medlemsavgiften för stödmedlemmar är samma som för personmedlemmar och stödmedlemmarna får samma medlemsförmåner som personmedlemmar.

Familjemedlem

Om det redan finns en personmedlem i din familj, kan du bli familjemedlem. Till familj räknas alla som bor i samma hushåll. Medlemsavgiften är 15 euro per år.

Samverkande medlem

Även din organisation kan bli medlem i Pohjola-Norden. Samverkande medlemmar kan ställa upp sina representanter i valen till Pohjola-Nordens beslutsfattande organ och på så vis påverka det nordiska samarbetet. Samverkande medlemmars avgift beror på organisationens storlek.

Skolmedlemskap

Skolor kan också bli medlemmar i Pohjola-Norden för ett medlemspris på 20 euro per år. Skolmedlemmar får aktuellt material om Norden och information om nordiska kurser, stipendier och nytt läromaterial.

Biblioteksmedlemskap

Biblioteken kan ansluta sig som medlemmar i Pohjola-Norden för ett medlemspris på 20 euro per år. Biblioteksmedlemmar får Pohjola-Nordens medlemstidning, samt hjälp med att bygga en Norden-hylla i sitt bibliotek.

Ungdomsmedlem

Om du är 15-29 år gammal kan du bli medlem i Pohjola-Nordens Ungdomsförbund. Medlemskapet är gratis. Anslut dig till Ungdomsförbundet på pnu.fi.

Tule mukaan kielikahvilaan oppimaan ruotsia!

Haluatko harjoitella ruotsin puhumista mukavassa seurassa, ja sitä kautta kartuttaa ruotsin kielen sanastoasi? Tai kaipaatko mahdollisuuksia päästä käyttämään ruotsia enemmän arjessa?

Useat Pohjola-Nordenin paikallisyhdistykset järjestävät omilla paikkakunnillaan kielikahviloita, joissa keskustellaan eri aiheista ruotsiksi. Voit tulla paikalle keskustelemaan oman taitotasosi mukaan tai vaikkapa vain kuuntelemaan ja kehittymään.

Loimaalla juodaan kahvia på svenska!

”Kaffe på svenska” är en diskussionsgrupp som vem som helst kan delta i. Inga krav ställs vad gäller språkkunskaper i svenska. Man kan komma och bara lyssna för att friska upp sitt ordförråd.

Gruppen har fungerat sedan hösten 2022 och träffas en gång i månaden en timme i Loimaa i en mysig affär som också fungerar som café. Loimaan Pohjola-Norden bjuder deltagarna på kaffe och kaffebröd.

Deltagarantalet per träff brukar vara cirka 10 personer, men rekordet hittills har varit 17 personer. Gruppens deltagarantal har sakta men säkert vuxit. Verksamheten har också fått uppmärksamhet via den lokala tidningen Loimaan Lehti, vilket har hjälpt vår förening att få nya medlemmar i diskussionsgruppen.

Vi har varit mycket nöjda med att deltagarantalet har varit stabilt och att det finns intresse för att lära sig svenska eller träffa andra som pratar svenska som sitt modersmål. Vi har därför fortsatt med att arrangera diskussionsträffar och det ser ut som om vi fortsätter med att göra det. Gruppen har också deltagit i teaterbesök som Loimaan Pohjola-Norden har arrangerat och vi har också fått nya medlemmar i vår förening via denna grupp.

Svenska klubben i Joensuu grundad i januari 2004

Aika: Den femtonde varje månad, kl 18–20

Paikka: Ravintola Sointula, Joensuu

Kuvaus: Klubbträffarna har inget fastslaget program. Samtalet är fritt. När någon inte hittar ett ord eller uttryck på svenska är alla hjälpspråk tillättna. Om vi är många på plats uppstår vanligtvis flera mindre diskussionsgrupper. Ibland samlas bara en handfull personer, ibland rentav över tjugo. Varje sits är lite olika (man vet ju aldrig vem som kommer) och alltid positivt överraskande (man hör så många bra historier och lär sig en hel del nytt).

Järjestäjä: Klubben är fristående, men samarbetar med Joensuun Pohjola-Norden rf. Den enda organisationsformen, utöver de månatliga sammankomsterna, är en kontaktlista bestående av ungefär 270 mejladresser.

Lisätiedot: p.sjund@gmail.com

Kahvia på svenska -kielikahvila Tuusulassa

Aika: Kuukauden ensimmäinen keskiviikko klo 17–18.30

Paikka: Ravintola Hurmio (Hyryläntie 10, Tuusula)

Kuvaus: Tule harjoittelemaan ruotsin kielen taitojasi leppoisassa seurassa kahvitellen. Tervetuloa!

Järjestäjä: Tuusulan Pohjola-Norden

Kahvitunti på svenska Paimiossa

Paimion Pohjola-Norden ry:ssä mietittiin mikä olisi hyvää Pohjoismaita tunnetuksi tekevää toimintaa. Päädyimme ruotsin kielen tunnetuksi tekemiseen, joka ”poiki” Kahvitunti på svenska -keskusteluryhmän.

Aloitimme vuonna 2016 pienenä kolmihenkisenä ryhmänä, mutta saimme nopeasti joukkoomme lisää innokkaita ruotsin kielellä keskustelijoita. Ryhmään voi liittyä kuka tahansa eli Pohjola-Nordenin jäsenyys ei ole välttämätöntä. Kokoonnumme syyskuusta toukokuuhun joka toinen keskiviikko. Kokoonnumme aloittamisesta syksyllä, joulutauosta ja kauden lopettamisesta ilmoitetaan paikallislehden ”seurat”-palstalla. Kokoonnumme pääsääntöisesti paikallisessa kahvilassa, Café Astassa.

Olemme pitäneet keskustelun vapaamuotoisena siten, että useasti keskustelemme ilman teemaa, mutta keskustelun kuluessa on noussut joku erityinen aihe esiin ja silloin sovimme, kuka hankkii aiheesta enemmän tietoa ja kertoo siitä seuraavalla kerralla. Olemme keskustelleet kirjallisuudesta, politiikasta, paikkakunnan tapahtumista, oman yhdistyksemme toiminnasta mm. pohjoismaisesta yhteistyöstä. Ystävyyshdistyksemme toimivat aktiivisesti sekä Tanskassa, Ruotsissa että Norjassa.

Keskustelutuokiossa on yleensä vaihtelevasti mukana 6–12 henkilöä. Olemme saaneet heistä myös uusia jäseniä yhdistykseemme. Ryhmä kokoontuu aina iloisella mielellä ja meistä on tullut myös hyviä tuttuja keskenämme. Otamme uudet keskustelijat hyvillä mielin vastaan.

Ruotsinkielinen kielikahvila Torniossa

Rajalla På Gränsen

Aika: Joka kuukauden ensimmäinen tiistai klo 17. Mikäli kuukauden ensimmäinen tiistai on pyhäpäivä, kielikahvila järjestetään seuraavana päivänä.

Paikka: Café Picnic, Rajalla På Gränsen -kauppakeskuksessa

Kuvaus: Puhutko ruotsia, mutta sinulla ei ole tilaisuuksia käyttää kieltä? Jos haluat virkistää kielitaitoasi, tule harjoittelemaan ruotsin kieltä kielikahvilaan! Jos tunnet kielitaitosi olevan todella ruosteessa, voit myös olla mukana kuunteluoppilana. Kielikahvilassa on paikalla ohjaaja, joka auttaa tarvittaessa keskustelussa.

Järjestäjä: Tornion Pohjola-Norden ry ja Rajalla kauppa-keskus

Lisätiedot: Eija-Sinikka Juho, eijasjuho@gmail.com ja Jyrki Niemenmaa, jyrkiniemenmaa@yahoo.com

Muodostimme ryhmälle WhatsApp-ryhmän, jonka nimeksi tuli Fikagruppen. Muistutamme fikagruppenissa tapaamisistamme ja monet meistä ilmoittavat myös pääsevätkö tapaamiseen tai ei. Lähetämme joulun, uudenvuoden, ystävänpäivän ym. tervehdyksiä. Niitä on aina mukava saada ja samalla oppii kirjoittamaan tervehdyksiä ruotsin kielellä. Muistamme myös jäseniä matkatervehdyksillä, milloin lumisesta lapista, vaellusreitiltä, aurinkoisesta etelästä jne.

Koska ryhmässämme on yksi vankkumaton saunakulttuurin harrastaja, olemme hänen opastuksellaan saunoneet savusaunoissa ja uineet avannoissa. Koska Turku on lähellä, niin olemme vierailleet Åbo Svenska Teaternissa ja retkeilleet Turun saaristossa ja toukokuussa teemme retken Kemiönsaarelle, Amos Andersonin Söderlångvikiin. Tutustumme taiteeseen, mutta tärkein kohteemme on Söderlångvikin ympristössä olevat luontopolut. Katsomme upeaa merta, nautimme kahvit laavulla ja palaamme kartanolle katettuun pöytään syömään.

Keskustelemme jokainen ruotsin kielen taitojemme mukaan. Ryhmässämme on kolme äidinkieleltään ruotsinkielistä. Me muut olemme käyttäneet ruotsin kieltä työelämässä tai lukeneet ruotsinkielistä kirjallisuutta. Aina ei oikeaa sanaa muista, mutta se ei haittaa, koska pystymme yhdessä selvittämään, mikä on oikea sana ja siten opimme myös koko ajan uutta.

Ruotsin kielen keskustelukerho Kuopiossa

Aika: Joka toinen viikko klo 17

(kts. Instagram @kuopionpohjolanorden)

Paikka: Kaupunginkirjaston 'Kohtaamo'-tilassa.

Kuvaus: ”Kerhossamme keskustelemme vapaasti eri aiheista ruotsiksi. Tule mukaan pyöreiden pöytien ääreen kuuntelemaan, keskustelemaan ja kehittymään!”

Järjestäjä: Kuopion Pohjola-Norden ry yhteistyössä Kuopion kaupunginkirjaston kanssa.

Lisätiedot: tiina.luukkanen0@gmail.com

www.nordeniskolen.org

Q nordisk skolchatt

Q undervisningsmaterial

Q vänklass

SLÄPP NORDEN IN I KLASSRUMMET

Norden i skolan är en gratis undervisningsplattform för alla klassnivåer och på alla Nordens språk.

Norden i skolan